

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์
ของ
ณัฐชนน เสนาคูน

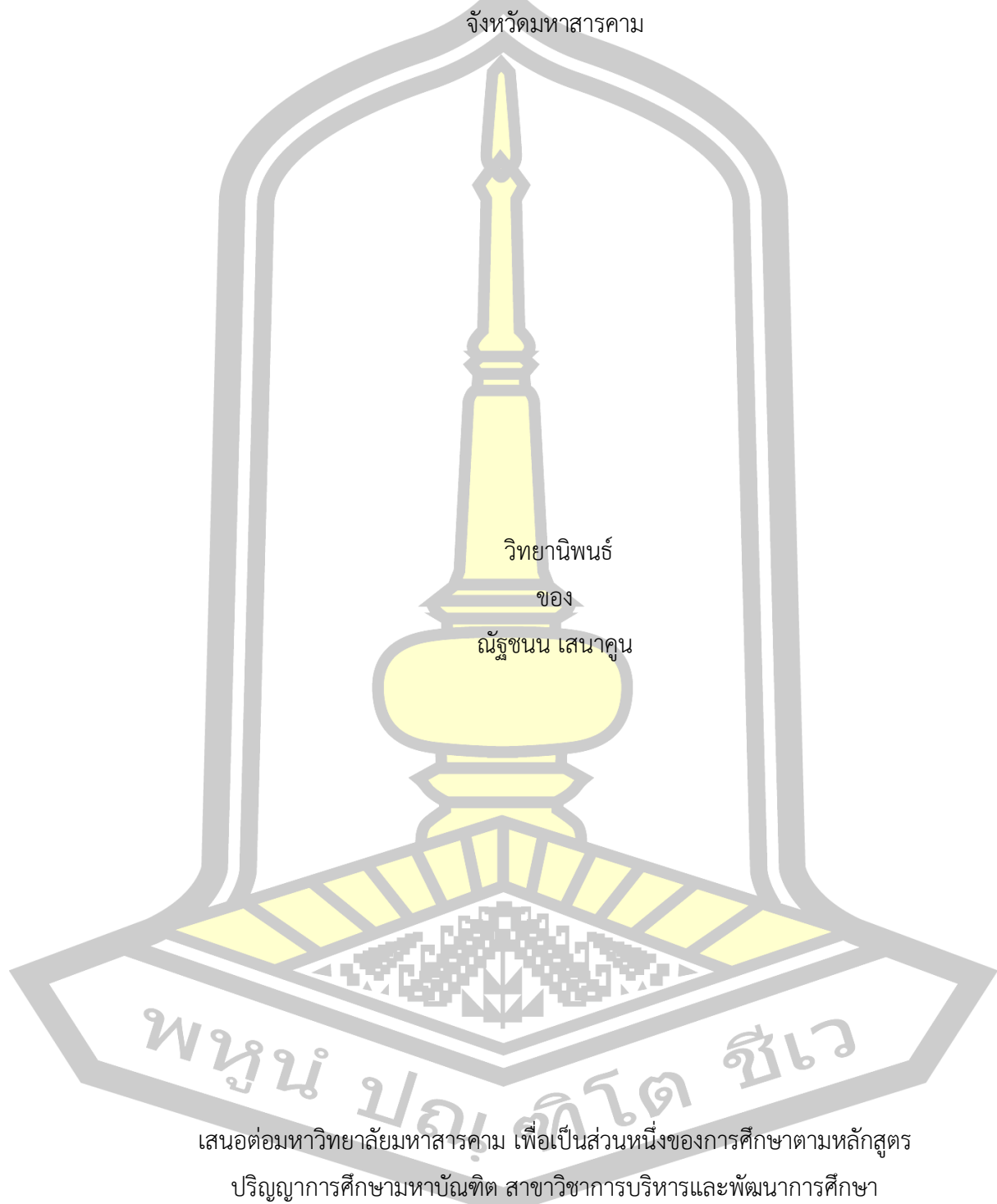
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
ตุลาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ

ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ

จังหวัดมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์

ของ

ณัฐชนน เสนาคูน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

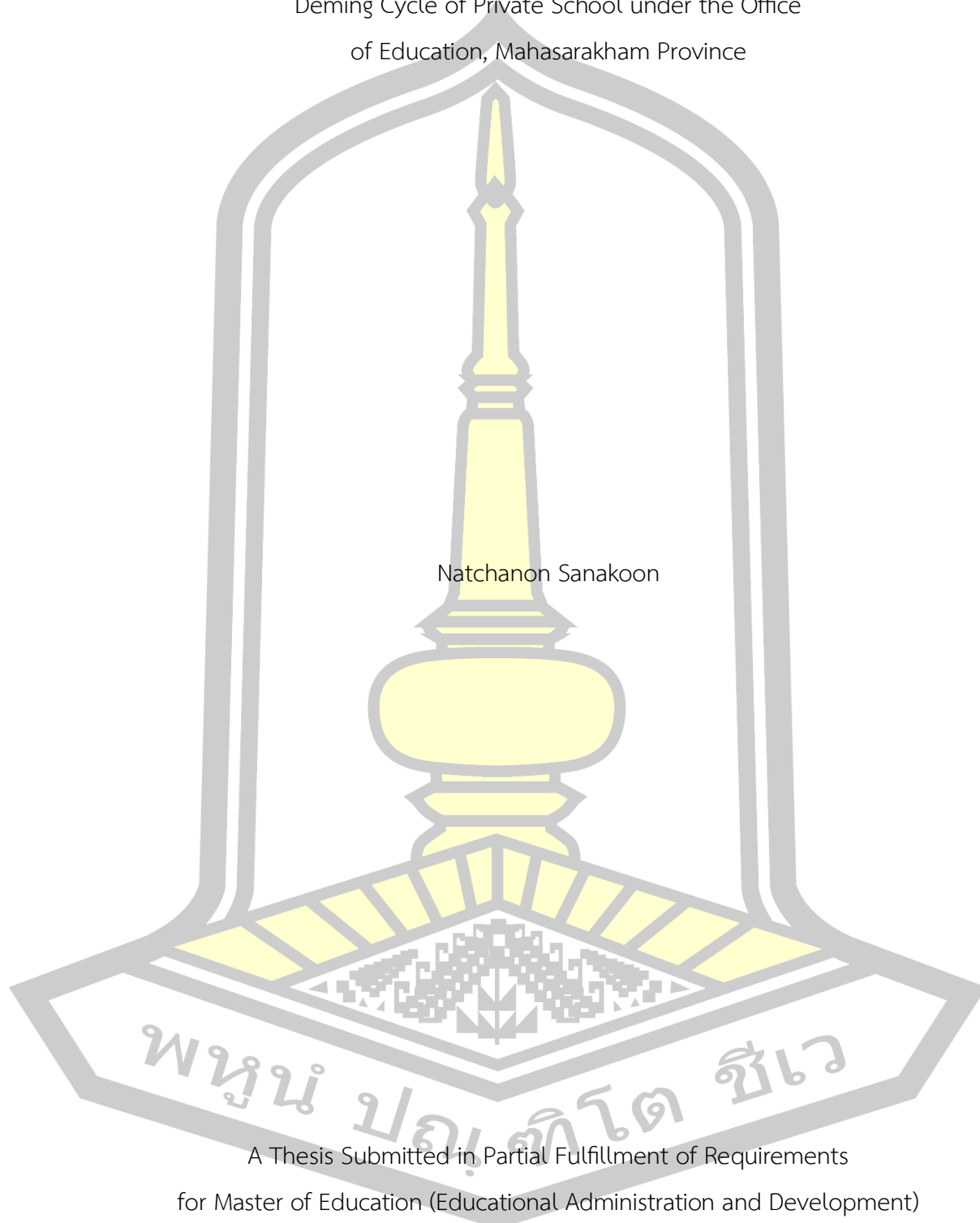
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ตุลาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Guidelines for Academic Administration using the
Deming Cycle of Private School under the Office
of Education, Mahasarakham Province

Natchanon Sanakoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

October 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายณัฐชนน เสนาคุน แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

กรรมการ

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. จิณณวัตร ปะโคทั้ง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม		
ผู้วิจัย	ณัฐชนน เสนาคูน		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและ
ครู ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ (Likert) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเปิด
ผู้วิจัยได้ทดลองนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มที่คล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบ
คุณภาพแบบสอบถามได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับ .67-.85 และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ
.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหาร
งานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความถี่จำเป็น
 $PNI_{modified}$ และแบบสัมภาษณ์ใช้แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ส่วนแนวทางการ
บริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม ศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผลการวิจัยพบว่า สภาพ
ปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคามโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) และความถี่จำเป็น คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{modified} =$
0.13) แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม ด้านการนิเทศการศึกษา จัดให้มีการระดมความคิดเห็นโดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อ

พัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนาพัฒนาโดยใช้สื่อ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู โดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการอบรมครูในการทำวิจัย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ, วงจรคุณภาพ

TITLE	Developing Guidelines for Academic Administration using the Deming Cycle of Private School under the Office of Education, Mahasarakham Province		
AUTHOR	Natchanon Sanakoon		
ADVISORS	Associate Professor Suwat Junsuwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the current state, desired state, and needs in academic administration using the Deming Cycle of private school under the office of Education, Mahasarakham Province and (2) to study guidelines for academic administration using the Deming Cycle of private school under the office of Education, Mahasarakham Province. The samples in this study included 265 administrators and teachers, who were randomly selected. The sample size was determined using the table of Krejcie and Morgan. The instruments used in data collection consisted of a questionnaire and a structured interview. The questionnaire was in the form of five-rating scale based on the Likert scale. It also comprised the open-ended questions. The questionnaire was tried out with other 30 administrators and teachers who were not included as samples in this study in order to verify the quality of questionnaire, revealing that its discrimination index ranged from .67-.85 and its reliability was .94. The statistics, which were used to analyze the current state, desired state, and needs in academic administration using the Deming Cycle of private school under the office of Education, Mahasarakham Province, consisted of mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and Priority Needs Index ($PNI_{modified}$). In terms of guidelines for academic administration of private schools affiliated with Mahasarakham Provincial

Education Office, the data from schools with the best practice was analyzed. Findings indicated that according to the opinions of administrators and teachers at private schools affiliated with Mahasarakham Provincial Education Office, the current state of academic administration in overall and in each aspect was at the high level ($\bar{x} = 4.21$), while the desired state was at the highest level ($\bar{x} = 4.70$) and Priority Needs Index ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$) In terms of guidelines for academic administration of private schools affiliated with Mahasarakham Provincial Education Office, it was recommended that in the aspect of educational supervision, a brainstorming activity based on using the Deming Cycle should be conducted to improve the internal supervision. Also, visiting a classroom should be conducted to learn about problems and give advices on management of learning process. In the aspect of school curriculum development, administrators, teachers, and school committee should collaboratively formulate a plan by using the Deming Cycle for developing a school curriculum based on visions, missions, goals, and desired characteristics of a school. In the aspect of learning process development, teachers should develop themselves on the techniques for effective and student-centered learning management by attaining a workshop on teaching material development for improving students' learning achievement. In the aspect of measurement, evaluation and transferal of learning outcome, a meeting between administrators and teachers should be organized by using the Deming Cycle in order to determine regulations or ways of practice about the measurement and evaluation by the school. In the aspect of research for educational quality development, a teacher training workshop on research should be organized, and the teachers should be promoted to conduct at least one classroom research project per a learning area in a semester. Lastly, the results of classroom research should be utilized for improving the learning management together with inviting experts to give advices to individual teachers.

Keyword : Guidelines, Academic Administration, Deming Cycle

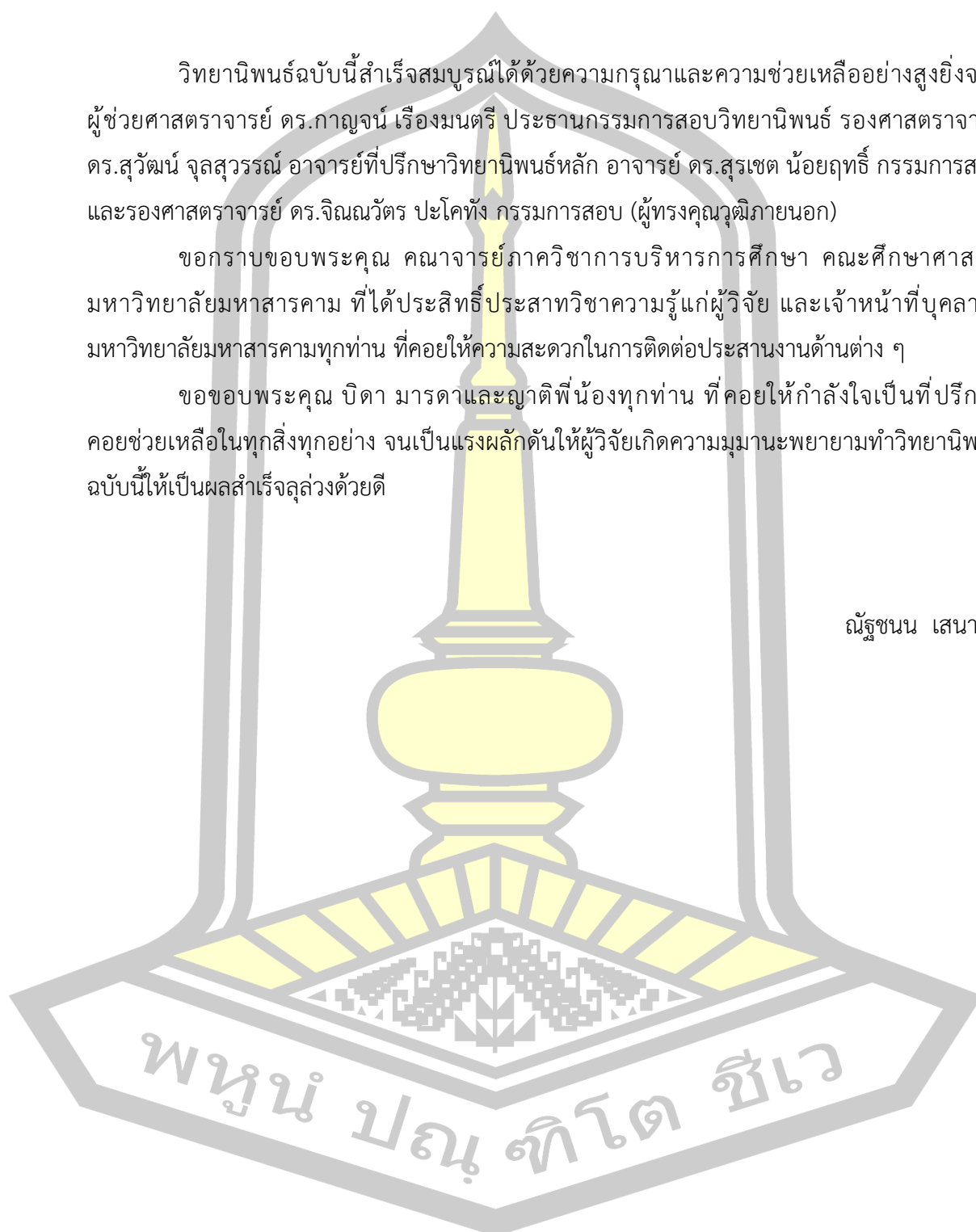
กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง กรรมการสอบ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่บุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่คอยให้ความสะดวกในการติดต่อประสานงานด้านต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดาและญาติพี่น้องทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจเป็นที่ปรึกษา คอยช่วยเหลือในทุกสิ่งทุกอย่าง จนเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยเกิดความมุ่งมั่นพยายามทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ณัฐชนน เสนาคูน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบริหารสถานศึกษา.....	12
การบริหารงานวิชาการ.....	21
การบริหารงานวิชาการตามวงจรคุณภาพ.....	31
บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
งานวิจัยในประเทศ.....	66

งานวิจัยต่างประเทศ.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	77
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม	79
ระยะที่ 2 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียน เอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผล	117
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	125
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม	135
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย.....	140
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์.....	146
ภาคผนวก ง แบบประเมิน.....	151
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น	156
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	159
ประวัติผู้เขียน	177

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การสังเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ	36
ตาราง 2 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม.....	39
ตาราง 3 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ	44
ตาราง 4 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ	48
ตาราง 5 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ	52
ตาราง 6 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ	55
ตาราง 7 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ	58
ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	80
ตาราง 9 จำแนกและร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา	92
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดย ใช้วงจรคุณภาพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI _{modified} และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม และรายด้าน.....	93
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดย ใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI _{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	95

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดย
ใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และ
ลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้..... 97

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดย
ใช้วงจรคุณภาพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการ
วัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้..... 99

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดย
ใช้วงจรคุณภาพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
 $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
..... 101

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดย
ใช้วงจรคุณภาพ ด้านการนิเทศการศึกษา และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับ
ความต้องการจำเป็น ด้านการนิเทศการศึกษา..... 103

ตาราง 16 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ..... 113

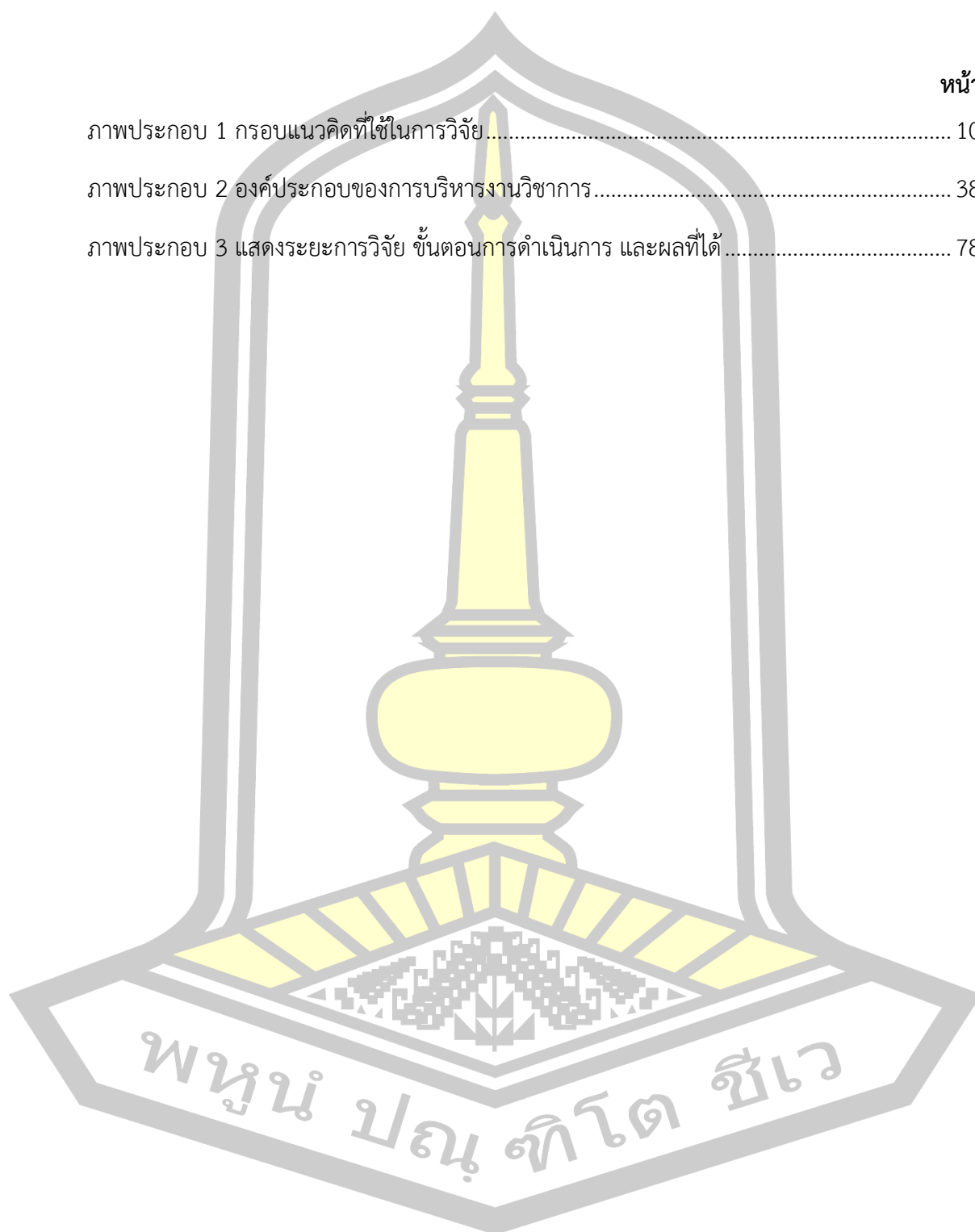
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ
..... 115

ตาราง 18 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการ
บริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม..... 157

ตาราง 19 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการ
บริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม..... 158

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ.....	38
ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่ได้.....	78

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 COVID-19 (Coronavirus Disease 2019) ได้แพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 เป็นต้นมา มีจำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีแนวโน้มที่รุนแรงและขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นการป้องกันและควบคุมโรคถือได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ กรมควบคุมโรค (2563) จึงได้ออกมาตรการและแนวทางการดำเนินการเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค คือ การใส่หน้ากาก ล้างมือ ลดการอยู่รวมตัวกันของผู้คน รวมถึงการเว้นระยะห่างในสังคม โดยให้ประชาชน หน่วยงาน รวมถึงสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และเมื่อจำนวนผู้ติดเชื้อมีมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงฯ ให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชนปิดเรียนตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่งจึงมีนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการบริหารการศึกษาแบบความปกติใหม่ (New normal) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติต่อไป

การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564))

การพัฒนาคนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในของแต่ละประเทศ เพราะคนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองในอนาคตข้างหน้า การที่จะพัฒนาคนได้นั้นต้องให้การศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนการให้การศึกษาแก่เด็กหรือเยาวชนในชาติ ให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งมีคุณธรรม มีทักษะความรู้

ในการประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดี สังคมยอมรับนั้นจะช่วยพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจการเมือง ตลอดจนด้านสังคมและวัฒนธรรม นอกจากการการศึกษายังช่วยคนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต วางรากฐานการพัฒนาของชีวิตตั้งแต่แรก การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักฟังตนเองที่จะดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์ อันเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การพัฒนาประเทศและสังคมก็ย่อมสะดวก รวดเร็ว และได้ผลที่แน่นอน รวดเร็วและก้าวไปอย่างยั่งยืน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การประสานความร่วมมือหลายฝ่าย (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564))

ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จัก รักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักฟังตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และในมาตรา 39 กำหนดว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งจะปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ

ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตนแล้วแต่กรณี ซึ่งด้านวิชาการประกอบด้วย ขอบข่ายงานวิชาการ จำนวน 17 ด้าน ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงาน ด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการ พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2550)

วงจรคุณภาพหรือวงจรเดมมิง (Deming cycle) (Deming, 1986) PDCA เป็นเครื่องมือแห่ง คุณภาพ (Quality tools) ชนิดหนึ่งจากเครื่องมือแห่งคุณภาพหลาย ๆ ชนิด ที่มีประโยชน์อย่างมาก ในการพัฒนาคุณภาพขององค์กรไปสู่ความเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มโดย ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และ ดร.เอ็ดวาร์ด เดมมิง เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในชื่อ วงจรเดมมิง (Deming cycle) หรือวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality control circle : PDCA) วงจรเดมมิงถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอน การปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบ และขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม ต่อมามีการใช้ตัวอักษรย่อ ว่า P D C และ A ซึ่งมาจากคำ ว่า Plan, Do, Check และ Action ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ P: Plan คือ การวางแผนในการดำเนินการ D: Do คือ การลงมือทำตามแผนที่วางไว้ C: Check คือ การตรวจสอบ ผลการดำเนินการกับแผน และ A: Action คือ การยึดถือปฏิบัติหากการดำเนินการบรรลุตามแผน แต่หากไม่บรรลุตามแผนให้หาสาเหตุและวางแผนแก้ไขใหม่ (ชีवाल อรวงศ์ศุภทัต, 2555, มรกด วงเนตร, 2554 Mycoted, 2004)

การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ธรรมชาติและองค์กร ผู้บริหารต้องสร้างทักษะในการบริหารเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2545) อีกทั้งการบริหารงานวิชาการยังถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร สถานศึกษา หากต้องการให้งานดังกล่าวดำเนินไปได้ด้วยดี บรรลู่วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้บริหาร จะต้องนำกระบวนการทางการบริหารมาใช้กับงาน เนื่องจากมีผู้เชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการ

สถานศึกษาต่าง ๆ กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะการเรียนการสอนเป็นงานหลักของสถานศึกษาส่วนงานอื่น ๆ ในการบริหารสถานศึกษาถือเป็นงานเสริมและงานสนับสนุนงานวิชาการ (สันติ บุญภิรมย์, 2552)

การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จได้โรงเรียนนั้น นับเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรหรือผู้เรียนให้มีศักยภาพออกไปรับใช้สังคม สังคมสามารถพัฒนาประเทศให้แข่งขันกับนานาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีต่าง ๆ การเสริมสร้างโรงเรียนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นกลไกให้เกิดแรงจูงใจที่สำคัญ การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีความเป็นเลิศและความเสมอภาคในการให้บริการอย่างเท่าเทียมในการปฏิบัติ (อรุณ จันทวานิช, 2547) การแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษาเป็น 4 กลุ่ม การบริหารงานวิชาการ กลุ่มการบริหารงบประมาณ กลุ่มการบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของโรงเรียนเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ (การทรงวงศศึกษาธิการ, 2546)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (การทรงวงศศึกษาธิการ, 2546) ได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ในมาตรา 4 ไว้ว่า การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและของการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามการบริหารงานโรงเรียนเอกชน ปัจจุบันนี้จึงมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านบุคลากรมีไม่เพียงพอ งบประมาณสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนานักเรียน

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม, 2560) ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจึงเร่งในการพัฒนาด้านวิชาการ ทั้งด้านคุณภาพของโรงเรียนและด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยด้านคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดต้องมีการ

ดำเนินการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งด้านงานวิชาการ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน ซึ่งจะต้องจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไป กล่าวคือ ต้องส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งได้เกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ยังประสบปัญหาด้านงานวิชาการ เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูสอนไม่ตรงเอก ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาของโรงเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร รวมถึงการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร บุคลากรขาดการรับทราบนิเทศ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนลดลง ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรกำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง และใช้มาตรการจูงใจเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม, 2560)

การจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พุทธศักราช 2554 ฉบับที่ 2 ซึ่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวการปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เนื่องจากการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนตั้งแต่อนุบาลถึงอุดมศึกษาเป็นระบบโรงเรียน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาให้เยาวชนซึ่งมีทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบทำให้รัฐสามารถประหยัดเงินงบประมาณในการลงทุนด้านการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก ส่วนมากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งชุมชนเกือบทุกชุมชนถือว่าเป็นโรงเรียนใกล้บ้าน และมีการคมนาคมที่สะดวก จึงสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องความสะดวกสบายและประหยัดเวลา รวมทั้งค่าพาหนะในการเดินทางไป-กลับของนักเรียน ให้บริการที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษสนองความต้องการของกลุ่มคนได้เป็นอย่างดี เช่น อาหารกลางวัน พาหนะ รถรับ-ส่ง หอพัก และสามารถจัดหลักสูตรพิเศษทั้งในเรื่องการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ การฝึกทักษะทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา และอื่น ๆ ส่งเสริมเสรีภาพด้านการศึกษา คือ ช่วยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีโอกาสในการเลือกสถานศึกษาหลายแห่งมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่ดี มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงจะเป็นคู่แข่งกับโรงเรียนรัฐ จึงเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น โรงเรียนเอกชนมีการบริหารจัดการที่มีอิสระ และเป็นระบบ ซึ่งทำให้มีความคล่องตัว สามารถลด

ขั้นตอนในการสั่งการ การบริหารด้านต่าง ๆ มีความรวดเร็ว ที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินกิจการ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนภาครัฐ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและ เลือกลำโพงสทุอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและ ทันเหตุการณ์ ซึ่งถือว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา และสามารถสนองนโยบายของรัฐได้อย่างดียิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2554)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจร คุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ในด้าน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชน และแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ว่า โรงเรียนมีสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชนเป็นอย่างไร และแนวทางการการบริหารงานวิชาการควรเป็นอย่างไร โดยมีผู้บริหาร และ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่หน่วยงานต้นสังกัด ในการวางแผนหรือเป็นแนวทาง สนับสนุนให้โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินงานการบริหาร วิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงาน วิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม เป็นอย่างไร
2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจร
คุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสำหรับโรงเรียนเอกชนในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ
ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการ ให้สอดคล้องกับความต้องการและ
ปัญหาอย่างเหมาะสม
3. เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนที่สนใจและนำข้อมูลไปใช้
เพื่อบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจร
คุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ยึดขอบเขต
งานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตาม แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารตาม
กฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและแบ่งงานวิชาการออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.5 การนิเทศการศึกษา

วงจรคุณภาพ ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan)
2. การลงมือปฏิบัติ (Do)
3. การตรวจสอบ (Check)
4. การแก้ไขปัญหา (Act)

2. ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 33 โรงเรียน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน ครูผู้สอน จำนวน 745 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 819 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2555)

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2.1 การศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (ภาคควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553) จากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ยอมรับของสาธารณะชนในเรื่องการบริหารงานวิชาการ

2.2 การศึกษา Best Practice ของโรงเรียนเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 โรงเรียน มีจำนวนทั้งหมด 6 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน

2.3 การจัดทำร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจร

คุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม และความเป็นไปได้

2.4 การนำเสนอการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจร

คุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 5 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
ขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
ของการดำเนินงานบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายงาน
วิชาการได้ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
ให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการการวางแผนหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียน
การสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
และหลักการเรียนรู้ โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียน
และวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือพัฒนา
ผู้เรียนและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือสร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด
โดยใช้วงจรคุณภาพ

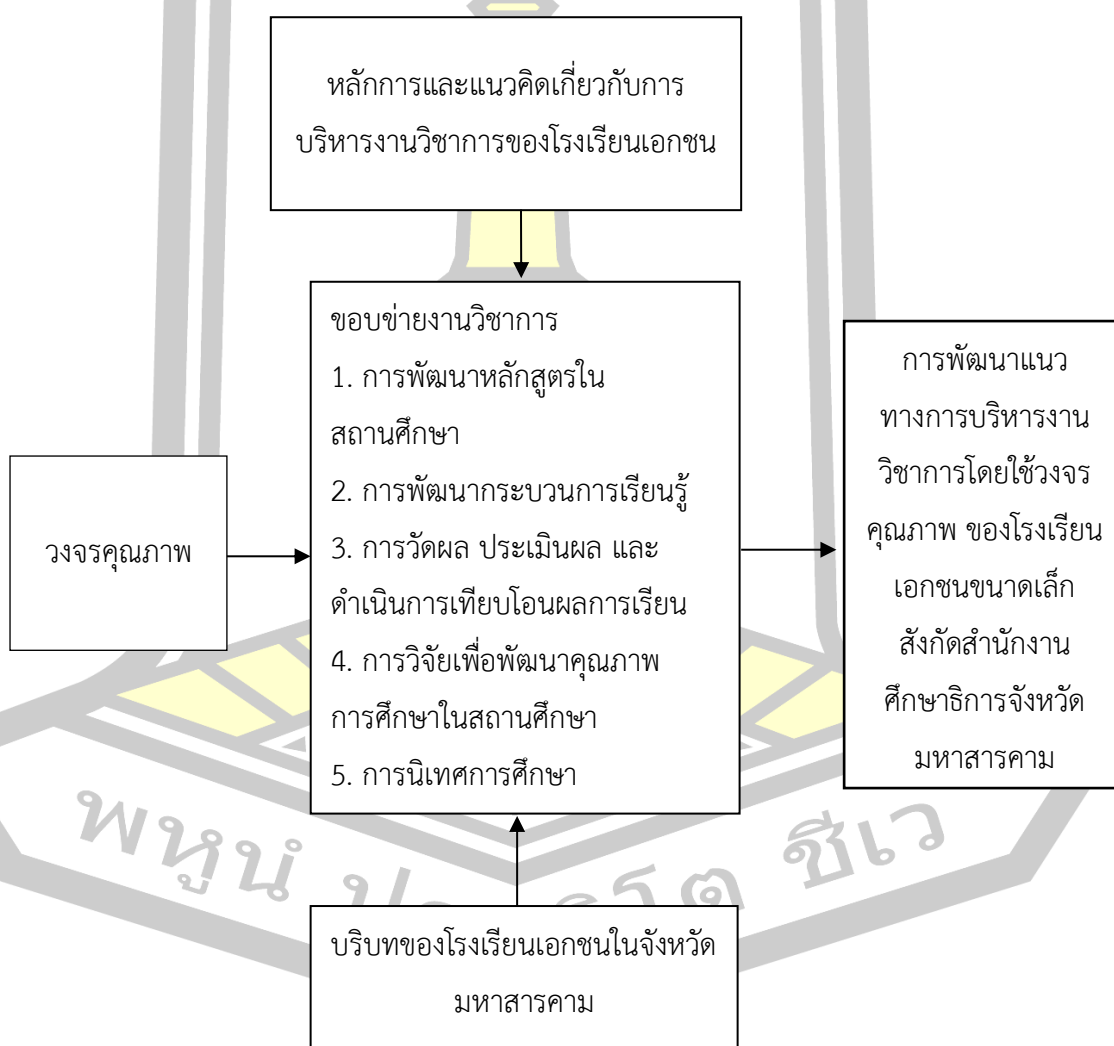
2.3 การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการใช้เครื่องมือ
วัดการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การวิจัยในเชิง
ปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา
การเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมถึงกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้
ประโยชน์ได้ จึงเป็นวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน เพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ

3. วงจรคุณภาพ หมายถึง การบริหารงานตามวงจรเดมมิง หมายถึง ระบบการบริหารที่มีคุณภาพ ครบวงจร ซึ่งกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาแล้ววางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด เพื่อปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องและวางแผนพัฒนา โดยการบริหารงานหรือจัดระบบงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมาได้มาตรฐานตามเป้าหมาย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียน เอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา

1.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

1.1.2 หลักการบริหาร

1.1.3 กระบวนการบริหาร

2. การบริหารงานวิชาการ

2.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

2.1.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

2.1.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

2.2 การบริหารงานวิชาการตามวงจรคุณภาพ

2.2.1 ความหมายของวงจรคุณภาพ

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการตามวงจรคุณภาพ

2.2.3 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการตามวงจรคุณภาพ

2.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการ

2.3.1 ความหมายของแนวทาง

2.3.2 ความสำคัญของแนวทาง

2.3.3 วิธีการพัฒนาแนวทาง

3. บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม

3.1 การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดมหาสารคาม

3.2 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจ และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

พนัส หันนาคินทร์ (2524) ได้ให้ทัศนะว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องประเมิณงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และการบริหารการศึกษาแตกต่างจากการบริหารธุรกิจซึ่งหวังกำไร ส่วนการบริหารสถานศึกษามุ่งหวังที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ณัฐรฎา พวงธรรม (2553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

หวน พินธุพันธ์ (2553) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

ทั้งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอน ในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่นๆ

มุกดา อนุภานนท์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการ บริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษา แก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม เจตนารมณ์ของหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษาจึงหมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือ กันดำเนินการทั้งด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม ตรงกันกับความต้องการ ของสังคม

1.2 หลักการบริหาร

สมยศ นาวิการ (2544) การบริหารงานในองค์กรนั้นผู้บริหารต้องมีหลักการที่ใช้ ซึ่งยึดแบบอย่างที่ได้ มีการนำไปปฏิบัติและประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ หลักการต่าง ๆ ต้องยืดหยุ่น สามารถได้ทันกับความต้องการทุกอย่างและหลักการบริหารที่ได้มี นักบริหารนำมาประยุกต์ใช้เสมอคือ หลักการบริหาร 14 ประการ ของฟาโยล มีดังนี้

1. การแบ่งงานกันทำ (Division and Labor) การแบ่งงานกันทำเป็นแนวทางที่ ชี้ให้เห็นว่าต้องลดเวลาการเรียนรู้ให้น้อยลงและเพิ่มทักษะของการทำงานให้มากขึ้น

2. อำนาจหน้าที่และการรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) การดำเนินงานขององค์การจะไม่มีประสิทธิภาพเลยถ้าหากว่าการมอบหมายอำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กัน

3. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) ความมีระเบียบวินัยแสดงถึงการยอมรับ ในข้อตกลงหรือนโยบายต่าง ๆ ของสมาชิกภายในองค์การที่เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายบริหารและ ฝ่ายคนงานซึ่งมีความยุติธรรมมากที่สุด

4. การมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of Command) การที่ ผู้ใต้บังคับบัญชามีผู้บังคับบัญชาสองคน เป็นการทลายอำนาจหน้าที่ระเบียบวินัยได้ ดังนั้น ผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชาควรจะได้รับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น ซึ่งช่วยขจัดความขัดแย้ง ระหว่างแผนงานและบุคคลได้

5. การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) แต่ละกลุ่มงานควรมีเป้าหมายเดียวกันภายใต้แผนงานและบังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น หลักการของข้ออ้างถึงลักษณะโครงสร้างขององค์กรที่ดีมีการจัดแผนงานที่เหมาะสม

6. ผลประโยชน์ของบุคคลควรจะเป็นรองจากผลประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual to the Common Good) บุคคลในกลุ่มหรือในองค์กรต้องคำนึงว่าความต้องการ หรือผลประโยชน์ของเขาต้องเป็นรองจากผลประโยชน์ขององค์การและยิ่งกว่านั้น ผลประโยชน์ขององค์การควรจะเป็นรองกว่าผลประโยชน์ของสภาพแวดล้อมทางสังคมและองค์กรด้วย

7. การให้ผลตอบแทน (Remuneration) การให้ผลตอบแทนต่าง ๆ แก่บุคคลในองค์การควรยึดถือแนวความคิดของความยุติธรรมและต้องเป็นที่พึงพอใจทั้งสองฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงาน

8. การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นกระบวนการลดและเพิ่มอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์แล้ว ต้องมีความสมดุลระหว่างการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ เมื่อความรับผิดชอบได้มอบหมายให้กับผู้บริหารคนใดแล้ว อำนาจหน้าที่ต้องมอบหมายไปด้วยการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นการลดอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบของผู้ใต้บังคับบัญชาและไปเพิ่มให้กับผู้บังคับบัญชา ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการรวมอำนาจมากขึ้นและในทำนองเดียวกันการเพิ่มความรับผิดชอบอำนาจหน้าที่ให้กับผู้ใต้บัญชาเป็นการกระจายอำนาจมากขึ้น

9. สายบังคับบัญชา (The Hierarchy) การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กรควรเป็นไปตามสายบังคับบัญชาคือ จากระดับสูงลงมาระดับต่ำ เป็นการแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางหน้าที่

10. ความมีระเบียบ (Order) เป็นแผนผังขององค์กรที่แสดงให้เห็นตำแหน่งของบุคคลภายในองค์กรและความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

11. ความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาค หมายถึง ความเมตตาและยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายในองค์การ ความเสมอภาคเป็นสิ่งจูงใจพนักงานที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เขาปฏิบัติด้วยความรัก ความเสียสละและความจงรักภักดี หลักการจ่ายผลตอบแทนค่าจ้างและเงินเดือนที่จ่ายให้กับพนักงานต้องมีความยุติธรรม

12. ความมั่นคงของทีมงาน (Stability of Staff) ความมั่นคงของงานเป็นหลักการที่ฟายโกลนาไปใช้ทุกระดับองค์การ คนงานผลิตต้องการความมั่นคงของงาน ในขณะที่กำลังเรียนอยู่ความมั่นคงของงานของผู้บริหารระดับสูงเป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกัน เพราะผู้บริหารต้องใช้เวลาการเรียนรู้งาน และปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร

13. ความคิดริเริ่ม (Initiative) การให้คนงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขององค์กร หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดริเริ่มต่าง ๆ การมีระบบของการให้คำแนะนำโดยผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามาใช้ประโยชน์จากความคิดริเริ่มได้เป็นอย่างมาก

14. ความสามัคคี (Esprit de Corps) ผู้บริหารต้องทำให้ผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรมีลักษณะเป็นทีมงาน ควรมีการปฏิบัติงานมุ่งไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายร่วมกันอย่างดีที่สุด

การบริหาร (Administration) หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ดังนั้นการบริหารจะต้องเกี่ยวข้องกับ

1. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
3. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

ลักษณะสำคัญของการบริหาร

การบริหารมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย
2. มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน
3. มุ่งสร้างผลงานให้เกิดขึ้น
4. ประกอบด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านรวมกัน
5. ความสำคัญของงานอยู่ที่ความร่วมมือแรงร่วมใจของสมาชิกมิใช่ผู้บริหาร

แต่ฝ่ายเดียว

6. มีผลกระทบในวงกว้าง
7. มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ โทรศัพท์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ แฟกซ์ เป็นต้น
8. มีผู้นำกลุ่ม

Luther Gulick ได้กำหนดขั้นตอนหรือหลักการบริหารไว้ 7 ประการ เรียกว่า POSDCORB มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติรวมทั้งวิธีปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่การแบ่งส่วนงานและการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคคล ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชาและการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานในฐานะที่ผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงาน

5. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานกิจการด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดมีการร่วมมือประสานงานที่ดีและดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของกิจการอย่างสม่ำเสมอ

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

ทักษะในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้น ผู้บริหารทุกคนต้องมีทักษะที่จำเป็น 3 ประการด้วยกัน คือ

1. ทักษะในด้านการปฏิบัติงาน (Technical Skill) บางครั้งเรียก “เก่งงาน” หมายถึง จะต้องมีความรู้ในเรื่องวิธีการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือเฉพาะอย่างเป็นอย่างดี เป็นผู้มีความชำนาญในงานเฉพาะสาขาอาชีพ เช่น วิศวกร ศัลยแพทย์ นักดนตรี นักบัญชี นักคอมพิวเตอร์ ผู้บริหารระดับล่างจะต้องมีความรู้ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติได้

2. ทักษะในเรื่องคน (Human Skill) บางครั้งเรียก “เก่งคน” หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ถือเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจูงใจ การสื่อสาร การประสานงาน ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ทักษะนี้มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ

3. ทักษะในเรื่องความคิด (Conceptual Skill) บางครั้งเรียก “เก่งคิด” หมายถึง เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารองค์การ สามารถมององค์การในภาพรวม มีวิธีการตลอดจนแนวคิดในการที่จะพัฒนาให้องค์การไปในทิศทางที่กำหนด หรือสามารถที่จะแก้ไขปัญหาองค์การให้อยู่รอดเมื่อเกิดเหตุวิกฤติ อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม อันจะทำให้้องค์การบรรลุเป้าหมายสุดท้ายได้

ทักษะทั้ง 3 นี้ เป็นสิ่งที่จะต้องมียในตัวผู้บริหารทุกระดับ แต่จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในองค์กรนั้น ๆ ทักษะแต่ละทักษะมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารแต่ละระดับไม่เท่ากัน เช่น ทักษะด้านการปฏิบัติงาน (Technical Skill) มีความจำเป็นมากสำหรับผู้บริหารระดับต้น และลดน้อยลงไปตามความสำคัญในผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง

ทักษะในเรื่องความคิด (Conceptual Skill) จำเป็นมากสำหรับผู้บริหารระดับสูง แต่จะลดความสำคัญลงในระดับกลางและระดับล่างตามสมควร สำหรับทักษะเรื่องคน (Human Skill) นั้นมีความจำเป็นเท่า ๆ กันสำหรับผู้บริหารทุกระดับ

ปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหาร

ปัจจัยและข้อจำกัดในการบริหารงานทุกประเภทจำเป็นจะต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมี 4 อย่าง หรือที่เรารู้จักกันในชื่อ 4 M"s ได้แก่

1. คน (Man)
2. เงิน (Money)
3. วัสดุอุปกรณ์ (Material)
4. การจัดการ (Management)
5. การจัดการหรือวิธีการ (Method)
6. ตลาด (Market)
7. เวลา (Minute)

การปกครองบังคับบัญชา

การปกครองบังคับบัญชา เป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ กรอบแนวคิดที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการปกครองบังคับบัญชา ประกอบด้วย 1. การปกครองบังคับบัญชา 2. ภาวะผู้นำ 3. การนิเทศงาน และ 4. การอำนวยความสะดวกและการให้คำแนะนำปรึกษา

1. การปกครองบังคับบัญชา

การปกครอง หมายถึง การควบคุม ดูแล ตรวจสอบผู้ร่วมงาน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) ให้ปฏิบัติงานไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ มีความประพฤติดี สมควรสมานสามัคคีและดูแลความทุกข์สุข ตลอดจนการให้ทุนให้โทษด้วยการบังคับบัญชา หมายถึง การสั่งการ แนะนำ ให้ผู้ร่วมงาน (ผู้ใต้บังคับบัญชา) ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

ดังนั้น การปกครองบังคับบัญชา หมายถึง การควบคุม ตรวจสอบผู้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ความประพฤติ การดูแลทุกข์สุข ตลอดจนการให้ความดีความชอบ การลงโทษ การบรรจุ แต่งตั้งให้ผู้ร่วมงานได้รับความชอบ ความเที่ยงธรรมหลักการปกครองบังคับบัญชา

1. หลักความเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. หลักความเสมอภาค
3. หลักความยุติธรรม

4. หลักความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
5. ผู้ปกครองบังคับบัญชาต้องมีพรหมวิหาร 4
6. หลักการบำรุงขวัญ
7. หลักการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
8. หลักประชาธิปไตย
9. หลักในการครองตน ครองคน และครองงาน
10. หลักมนุษยสัมพันธ์

2. ภาวะผู้นำ (Leadership)

ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพล หรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยการ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประเภทของผู้นำ มี 3 ประเภท คือ

1. ผู้นำแบบอัตตาริปไตย (Autocratic Leaders)
2. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leaders)
3. ผู้นำแบบตามสบาย/ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez - faire Leaders)

ลักษณะของผู้นำที่ดี

1. กล้ารับผิดชอบ
2. มีความสามารถและกล้าแสดงความคิดเห็น
3. ไม่เอาัดเอาเปรียบ
4. มีไหวพริบดี
5. มีความกระตือรือร้น
6. มีความสุขุมรอบคอบ
7. ไม่หุนเหว มีเหตุผล
8. ไม่รับสินบน
9. เปิดใจให้กว้าง

3. การนิเทศงาน

การนิเทศงาน หมายถึง การควบคุม ตรวจสอบ ดูแลการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถแก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ดำเนินการไปตามแผน หรือกำหนดวิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพสูง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยดูที่ปัจจัยกิจกรรมดำเนินงานและผลงานแต่ละส่วน

คุณสมบัติของผู้นิเทศงาน

1. มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ รอบรู้และเคยทำงานใน
หน่วยงานนั้นมาแล้ว

2. คุณสมบัติส่วนตัว

2.1 สนใจงานในหน้าที่และงานอื่น ๆ นอกหน้าที่

2.2 เป็นที่รักใคร่ชอบพอของผู้ร่วมงาน

2.3 เป็นบุคคลที่มีเหตุผล

3. ความสามารถทางมนุษยสัมพันธ์

3.1 สามารถเข้าใจคน

3.2 รู้วิธีสร้างสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.3 เข้าใจหลักพฤติกรรมของมนุษย์

3.4 ปฏิบัติตนตามหลักการและแบบอย่างที่ดี

3.5 ประเมินตนเองและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

4. มีความสามารถในการบริหารงาน เพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

และก้าวหน้าอยู่เสมอ

4. การอำนวยการและการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน

การอำนวยการ หมายถึง การกำหนด สิ่ง หรือชี้แนะงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
ปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น
เมื่อก้าวโดยสรุปแล้วการอำนวยการจะหมายรวมถึง

1. การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ

2. การสั่งงาน

3. การสอนหรือแนะนำและตรวจสอบดูแล

4. การจูงใจ

5. การเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ

6. การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์

7. การจัดระบบการติดต่อสื่อสาร

8. การมอบอำนาจหน้าที่

การให้คำแนะนำการปฏิบัติงาน หมายถึง การบอกกล่าวชี้แนะหรือการอบรม
สั่งสอน โดยผู้ให้คำปรึกษาแนะนำมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับคำแนะนำหรือประพฤติปฏิบัติ
ตามคำแนะนำ หรือความคิดเห็นของตน การให้คำปรึกษาแนะนำจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์

ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้ขอคำปรึกษาได้เป็นอย่างดี การให้คำปรึกษาแนะนำจึงมีหลักการปฏิบัติ 3 ประการ หรือหลัก 3 ก คือ

1. กั้น เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ
2. แก่ เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาดifferent ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว
3. ก่อ เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

สรุปจากหลักการบริหารของฟาโยล 14 ประการ นั้นเป็นการสรุปหลักการบริหารที่สำคัญ ซึ่งเป็นรากฐานสำหรับผู้บริหารนำไปพัฒนาตนเองหน่วยงานหรือสถานศึกษา เป็นทฤษฎีการบริหารเชิงการจัดการ (Administrative Management) ที่จะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่ง Gulick และ Urwick ได้สรุปเป็นแนวความคิดทางการบริหารโดยใช้คำย่อว่า “POSDCORB” ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การจัดบุคลากร การสั่งการ ประสานงาน และการจัดสรรงบประมาณ โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหารต้องนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 กระบวนการบริหาร

การบริหารงานของผู้บริหารย่อมมีรากฐานของการบริหาร คือ อำนาจหน้าที่ (Authority) ซึ่งหมายถึงสิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้กับตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งสำหรับการตัดสินใจ และปฏิบัติหน้าที่การงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ส่วนความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นความผูกพันที่ผู้บริหารยึดไว้ในการทำงานหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการนักบริหารได้กล่าว กระบวนการบริหารไว้ ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2539) กล่าวถึงกระบวนการบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับการกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) และการปฏิบัติ (Actions) และพยายามทำให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งต้องมีการตัดสินใจเลือกแผนการในอนาคต
2. การจัดองค์การ (Organization) เป็นการกำหนดโครงสร้างบทบาทของบุคคลเพื่อทำงานในองค์กร
3. จัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) เกี่ยวข้องกับการบรรจุและธำรงรักษาบุคคลและตำแหน่งหน้าที่ภายในโครงสร้างองค์การ โดยกำหนดความต้องการของแรงงาน การสรรหา การคัดเลือก บรรจุเลื่อนตำแหน่ง การประเมิน การวางแผนอาชีพ การกำหนดค่าตอบแทน

4. การชักนำ (Leading) หมายถึง การมีอิทธิพลต่อบุคคลเพื่อให้เขาทำประโยชน์ต่อองค์กร และเป้าหมายของกลุ่มเป็นสิ่งที่ต้องทำเป็นหลักในการบริหารความขัดแย้งระหว่างบุคคล ซึ่งต้องอาศัยผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ

5. การควบคุม (Controlling) คือ การวัดและการแก้ไขการทำงานส่วนบุคคลและองค์การ เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นไปตามแผน การควบคุมนี้เกี่ยวข้องกับการวัดผลการกระทำเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และแผน ซึ่งจะแสดงถึงการเบี่ยงเบนจากมาตรฐานที่ปรากฏอยู่และช่วยปรับปรุงแก้ไข

วิโรจน์ สารรัตน์ (2542) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์กร (Organization)
3. การนำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานนั้นประกอบด้วยหลักสำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการและการควบคุม และกระบวนการบริหารเป็นจุดเริ่มต้นที่แสดงถึงศักยภาพของผู้บริหารในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมภาระงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

การบริหารงานวิชาการ

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน (ภิญโญ สาร, 2526) การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด หรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (อุทัย ธรรมเดโช, 2531)

การบริหารวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2523) การบริหารสถานศึกษา

โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535)

วันชัย ผลสมบูรณ์ (2548) การบริหารวิชาการหมายถึงกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน และเป็นพลเมืองดีของสังคม เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั่นเอง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปิยนุช ทองพรม (2550) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

รัตนา อนันตชาติ (2550) กล่าวไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนปรับปรุงด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เกรียงไกร ปริธรรมมั่ง (2551) กล่าวไว้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินการหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และพัฒนาในด้านพันธกิจต่าง ๆ และเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งเป็นที่ทุกฝ่ายต้องเกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และให้ถือว่าการบริหารงานวิชาการนี้เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน

สรุปความหมายของงานวิชาการได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารงานทุกด้านและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยเป็นการเกี่ยวข้องกับครูนักเรียนและบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการในด้าน การปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตรการประเมินผลการจัดการสอนการนิเทศและการติดตามการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งการดำเนินการกิจกรรมหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามพันธกิจและเป้าหมาย สถานศึกษา

1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบันที่เดียว ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น (พนัส หันนาคินทร์, 2524) ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน (ภิญโญ สาร, 2526) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535)

สมิธ (Smith, 1961) ได้ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังนี้

งานบริหารงานวิชาการ	ร้อยละ 40
งานบริหารบุคลากร	ร้อยละ 20
งานบริหารกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
งานบริหารการเงิน	ร้อยละ 5
งานบริหารอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
งานบริหารทั่วไป	ร้อยละ 5

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียนเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนถือเป็นเรื่องหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียนที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

องค์การ อินทรมพรรย (2545) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน ส่วนการบริหารบุคลากรก็ดี งานธุรการก็ดี เป็นเพียงส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการให้มี

คุณภาพและอำนวยความสะดวกแก่การบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ ให้มีความรู้ มีจริยธรรมและคุณสมบัติที่ต้องการ งานวิชาการจึงมีใช้อยู่ที่นักเรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่ยังจะต้องสามารถปรับตัวในสังคม มีคุณธรรม มีความขยันหมั่นเพียร ความรู้ในการประกอบอาชีพ ตามอัธยาศัย และมีความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย งานวิชาการจึงเน้นที่สร้างความมั่นคงในอาชีพและความสำเร็จในชีวิตของพลเมืองและความมั่นคงของชาติด้วย

ปิยนุช ทองพรม (2550) การบริหารวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งและจัดว่าเป็นงานหลักในการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้จะต้องสามารถบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกอย่าง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพ

วิไลพร อภิบาลศรี (2551) ความสำคัญของงานบริหารวิชาการ หมายถึง งานที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำครูในด้านวิชาการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านและเป็นพลเมืองดีของสังคม ให้เกิดผลตามจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สมใจ ไชยโกฏี (2553) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและควรใช้เวลาในการบริหารมากกว่าการบริหารด้านอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารงานวิชาการจะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามรรณ (2554) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียน

การสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษาและงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพสูง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง หัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร โดยการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งเป็นการสร้างความมั่นคงในอาชีพและความสำเร็จในชีวิตของพลเมืองและความมั่นคงของชาติด้วย

1.2 หลักการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

หลักการไคเซ็น (KAIZEN) มีเป้าหมายในการเสนอแนะเพื่อแสดงถึงคุณภาพไว้ 6 ประการ (รุ่ง แก้วแดง, 2538)

1. ผลผลิตเพิ่มขึ้น
2. คุณภาพสูงขึ้น
3. ต้นทุนลดลง
4. ตรงตามเวลาที่กำหนดหรือประหยัดเวลามากขึ้น
5. มีความปลอดภัยมากขึ้น
6. บุคลากรและผู้รับบริการมีขวัญและกำลังใจสูงขึ้น

หลักการของไคเซ็นมีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. สังเกต ค้นหาจุดที่เป็นปัญหา เช่น ความสูญเสีย ความไม่สม่ำเสมอ สุทธิสีย เช่น ปัญหาด้านคุณภาพ ต้นทุนสูง ความปลอดภัยน้อย เวลาต้องล่าช้าอยู่เป็นประจำ
2. สืบสวน ตรวจสอบสภาพการณ์ปัจจุบัน

3. คิดค้น ออกความคิดว่าหากทำเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไรบ้าง
4. สะสาง การจัดระบบ จัดหมวดหมู่
5. ปฏิบัติ ดำเนินการปรับปรุง โดยทดลองทำและสังเกตดูว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร
6. ติดตาม ตรวจสอบประสิทธิผล จนกว่าผลลัพธ์จะคงที่
7. สรุป ทำรายงาน เขียนข้อเสนอแนะ

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหาร ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

1. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดด้วยเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุ และเทคโนโลยี และใช้เวลาน้อยอีกด้วย

หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในหลักการเฉพาะเรื่องในบทต่อไป

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ดีที่สุดนำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกัน ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลและความประหยัด การดำเนินงานทางวิชาการโดยอาศัยหลักการดังกล่าวย่อมนจะสามารถบรรลุความสำเร็จคือความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงหลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiently) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษา การกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด
2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึงผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณภาพและการจัดการได้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วมการเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิดร่วมทำและร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

- 3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรค ขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

- 3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcomes) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ

เพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักการประหยัด หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการต้องคำนึงถึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า หลักในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจะต้องประกอบไปด้วย การบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพประสิทธิผลและหลักประหยัด เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาทางวิชาการ

1.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้ การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการประเมินผลการเรียน การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหาร การวิจัยและพัฒนา การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ การบริหาร การประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) เสนอว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. เรื่องการสอนและการจัดการเรียนการสอน
3. เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียน
4. เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุด
5. เรื่องการวัดผลและการประเมินผล
6. เรื่องการนิเทศการศึกษาและเรื่องพัฒนาวิชาชีพ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษาไว้ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายใน
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ
หลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กาญจนาภิเษก และธนินทร นามวรรณ (2554) ได้สรุปขอบข่ายงานวิชาการ

โรงเรียน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารงานวิชาการตามวงจรคุณภาพ

1. ความหมายของวงจรคุณภาพ

มีผู้ให้ความหมายของวงจรคุณภาพหลายทัศนะ ดังนี้

วรภัทร ภูเจริญ (2541) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง ระบบการบริหารที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบหรือประเมินผล (Check: C) การนำผลการประเมินย้อนหลังกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน และ (Action: A) การใช้วงจรคุณภาพต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจร หมุนเวียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง การดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ เริ่มจากกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษา แล้ววางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด จากนั้นจึงดำเนินการตามแผน ในขณะที่ดำเนินการก็ทำการตรวจสอบว่าดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใด แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไขปรับปรุง แล้ววางแผนให้การทำงานในข้อต่อไปดีขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องทำให้เป็นวงจรตลอดเวลา

สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ (2544) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง วงจรซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพที่ต้องการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีระบบ และมีการวางแผนพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ

วิบูลย์ คงมั่น (2548) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง กระบวนการบริหารงานหรือการจัดระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตรงตามเป้าหมายกำหนด

Hitochi (1996) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้นมิใช่เพียงแค่การปรับแก้ผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อให้เกิดการปรับปรุงด้วยการป้องกันมิให้เกิดของเสียซ้ำซ้อน เรื้อรัง พร้อมกับการยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นในแต่ละรอบอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และอย่างมีการวางแผนมิใช่แค่วางแผนที่แบนราบ หากแต่เป็นขดลวดสปริงที่มีวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ

จากการศึกษาความหมายของวงจรคุณภาพ สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการบริหาร 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการวางแผน (Plan: P) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการที่จะนำมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย 2) ขั้นการปฏิบัติ (Do: D) หมายถึง การศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อลงมือปฏิบัติและรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check: C) หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน และ 4) ขั้นการปรับปรุง (Action: A) หมายถึง การทบทวน

แผนงานเพื่อปรับปรุงระบบและวิธีการดำเนินการให้เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานมีการจัดระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

2. ความสำคัญของการบริหารตามวงจรคุณภาพ

การบริหารตามวงจรคุณภาพ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำวงจรคุณภาพมาใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
2. โรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้าร่วมจัดการศึกษา และส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จัดการศึกษามีความมั่นใจและพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา รับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน

พงษ์กร พูลสมบัติ (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ว่า กระบวนการจัดการเป็นสิ่งหนึ่งที่ยากที่สุดสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่มุ่งเน้นกระบวนการ ทุกคนมุ่งไปทำงาน กิจกรรม คน โครงสร้าง แต่ไม่มุ่งที่กระบวนการจัดการ ที่สถานศึกษาควรจะนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพ คือ การควบคุมคุณภาพโดยใช้วัฏจักรบริหารคุณภาพของเดมมิงในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับ การบริหารและการปฏิบัติย่อมาจาก Plan Do Check Action แปลว่า วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจร หมุนเวียนพัฒนาไปไม่มีหยุด ไม่มีหย่อน

สมาน ศรประสิทธิ์ (2548) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพว่า การทำงานในแบบครบวงจรที่ครอบคลุมตั้งแต่ กำหนดการทำงาน และจัดทำเค้าโครงของการทำงาน ควบคุมไปถึงการปฏิบัติงานตามแผนงาน หรือนำเอาแผนที่ได้กำหนดไว้ไปปฏิบัติ และครอบคลุมถึงการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลในที่สุด ช่วยให้การบริหารของหน่วยงานนั้นมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน และรายละเอียดในการดำเนินงานที่ชัดเจน จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารตามวงจรเดมมิง สรุปได้ว่า วงจรเดมมิงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีขั้นตอนและมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับที่ชัดเจน โดยนำวงจรเดมมิงมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการของสถานศึกษาให้ไปสู่มาตรฐานหรือตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3. ขั้นตอนการบริหารตามวงจรคุณภาพ

มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารตามวงจรเดิมมิ่งไว้ใกล้เคียงกัน ดังนี้

สมเดช สีแสง (2542) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนในการบริหารงานของวงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกระบวนการสำคัญที่มี 4 ตอน ดังนี้ 1) Plan คือ วางแผน 2) Do คือ ปฏิบัติ 3) Check คือ ตรวจสอบ และ 4) Action คือ ปรับปรุงแก้ไข

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542) ได้เสนอแนวคิดโดยมีขั้นตอนการนำวงจรคุณภาพ (PDCA) ไปใช้ สรุปได้ดังนี้

1. การวางแผน การวางแผนจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ แผนที่ดีควรมีลักษณะ 5 ประการ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง สามารถเข้าใจได้ สามารถวัดได้ สามารถปฏิบัติได้และสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ การวางแผนที่ดีควรมีองค์ประกอบดังนี้ กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องแม่นยำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

2. การลงมือปฏิบัติ ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ คือ (1) การวางแผน กำหนดการควรดำเนินการดังนี้ แยกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการกระทำกำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่างและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ (2) การจัดการแบบแมทริกซ์ (Matrix management) การจัดการแบบนี้สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่าง ๆ มาได้ และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และ (3) การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน โดยดำเนินการดังนี้ ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำให้ผู้ร่วมงาน พร้อมในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมและพัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือ

3. การตรวจสอบ การตรวจสอบจะทำให้รับรู้ภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ (2) รวบรวมข้อมูล (3) การทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอนเพื่อเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ และ (4) การรายงานจะเสนอผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว

4. การแก้ไขปัญหา ผลการตรวจหากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ คือ ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ ถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวนแล้วทำการป้องกันเพื่อมิให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก

วีระพล บดีรัฐ (2543) ได้เสนอขั้นตอนการบริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P) เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของวงจรเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลา เพราะจะช่วยให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากได้คาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นล่วงหน้า

เอาไว้ก่อนแล้ว การวางแผนเพื่อให้เกิดการปรับปรุงงาน การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องเขียนให้สมบูรณ์ที่สุด ดังรายละเอียดดังนี้ เลือกเรื่องที่ต้องการปรับปรุงหรือระบุปัญหาที่เกิดขึ้นต้องเข้าใจสภาวะในปัจจุบัน โดยการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและพยายามค้นหาสาเหตุของปัญหา กำหนดเป้าหมายที่ต้องการและตัวชี้วัดความสำเร็จ และเขียนแผน

2. ปฏิบัติตามแผน (Do: D) ทำตามแนวทางที่ได้คิดและวางแผนไว้ตั้งแต่ต้นและก่อนที่จะลงมือปฏิบัติตามแผนนั้นควรได้รับการฝึกฝนเพื่อให้มีความรู้หรือทักษะในวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องเสียก่อน และหากเวลาปฏิบัติจริงมีเหตุการณ์ผิดปกติซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ การปรับเปลี่ยนแผนเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ เรียกวจรเดมมิงย่อย ๆ ใน Do ด้วย

3. การตรวจสอบ (Check: C) คือ การเทียบดูผลลัพธ์กับแผนที่ได้ปฏิบัติหรือเป็นการประเมินทางออกของปัญหาและอุปสรรคที่ได้ลองหาทางแก้ไขว่า วิธีที่เลือกเหมาะสมมากน้อยเพียงใด การตรวจสอบให้ได้ผลดีนั้นควรทำ ดังนี้ เปรียบเทียบผลจากการปฏิบัติจริงกับแผนที่วางไว้ ตรวจสอบว่ามีข้อมูลอะไรใหม่ ๆ เกิดขึ้นบ้าง รวบรวมและบันทึกข้อมูลที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4. ดำเนินการให้เหมาะสม (Action: A) กรณีผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่วางไว้ นำวิธีการหรือกระบวนการนั้นมาปรับมาใช้ให้กลายเป็นนิสัยหรือมาตรฐาน สำหรับใช้กับแผนอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน นอกจากการทำให้เป็นมาตรฐานแล้วยังต้องคิดหาทางปรับปรุงกระบวนการ หรือวิธีการที่จะทำให้บรรลุแผนนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก กรณีที่ผลกับแผนไม่เป็นไปตามความต้องการ ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ให้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ มองหาแนวทางใหม่ ใช้ความพยายามเพิ่มมากขึ้น ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายใหม่และยังได้กล่าวว่า วงจรควบคุมคุณภาพที่สมบูรณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อนำผลที่ได้จากขั้นตอนดำเนินการให้เหมาะสมไปสู่กระบวนการวางแผนอีกครั้งหนึ่งและจะเป็นวงจรเช่นนี้เรื่อย ๆ ไม่มีสิ้นสุด

จาร์ส นองมาก (2545) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวงจรคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ดังนี้

1. การวางแผน (Plan: P) เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุ

2. การปฏิบัติตามแผน (Do: D) เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากการวางแผน โดยมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามลักษณะงาน เวลาและภารกิจของแต่ละส่วนงาน โดยมีการนิเทศแนะนำ กำกับติดตาม เพื่อให้งานเป็นตามที่กำหนด

3. การตรวจสอบประเมินผล (Check: C) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในเวลานึ่งว่างานสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เเด่น้อยแค่ไหน ถ้าเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่คาดหวังไว้

กับสิ่งที่ทำได้จริง การประเมินผลในขั้นตอนนี้ก็เพื่อต้องการทราบสภาพการดำเนินงานจริงว่าเป็นเช่นไร จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

4. การปรับปรุงงาน (Action: A) เป็นการนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป เช่น ถ้าผลการปฏิบัติในห้วงเวลาที่ผ่านมายังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการใหม่ให้เหมาะสม หรือถ้าผลการปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายแล้ว ในการดำเนินการต่อไปจะได้ปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้องค์กรพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เป็นต้น อิชิคาวะ คะโอรุ (Kaoru Ishikawa) อ้างถึงใน วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2541) ได้กล่าวถึงขั้นตอนวงจรคุณภาพ โดยได้แบ่งวงจรคุณภาพให้ละเอียดแยกย่อยออกเป็น 8 ขั้นตอน ซึ่งรู้จักกันในนาม “Qc Story” ดังนี้ คือ

- 4.1 กำหนดหัวข้อเป้าหมายและค่าเป้าหมาย
- 4.2 กำหนดวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมาย
- 4.3 ศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง
- 4.4 ดำเนินการ
- 4.5 ติดตามประเมินผล ถ้าไม่มีปัญหาย้อนกลับไปขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการต่อ
- 4.6 แก้ไขอาการของปัญหาเป็นการเร่งด่วนเฉพาะหน้า
- 4.7 ค้นหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขที่สาเหตุ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำ
- 4.8 ตรวจสอบว่าแก้ปัญหามาตรฐานหรือยัง

คือ วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2541) ได้เสนอขั้นตอนการบริหารตามวงจรคุณภาพ ไว้ 4 ขั้นตอน

1. การจัดทำและวางแผน (Plan: P) ได้แก่ (1) ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน แล้วกำหนดหัวข้อควบคุม (2) กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุให้แก่หัวข้อควบคุมแต่ละข้อ และ (3) กำหนดวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. การปฏิบัติตามแผน (Do: D) ได้แก่ (1) หาความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการนั้นด้วยวิธีการฝึกอบรมหรือศึกษาด้วยตนเอง (2) ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด และ (3) เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลลัพธ์ของหัวข้อควบคุม
3. การติดตามประเมินผล (Check: C) ได้แก่ (1) ตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามวิธีการทำงานตามมาตรฐานหรือไม่ (2) ตรวจสอบว่าค่าที่วัดได้ (ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ และ (3) ตรวจสอบว่า (ของหัวข้อควบคุม) ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่
4. การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหและอุปสรรคที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Action: A) ได้แก่ (1) ถ้าการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐานก็ให้หามาตรฐาน แก้ไข

(2) ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็ค้นหาสาเหตุและแก้ไขที่ต้นตอ เพื่อมิให้เกิดปัญหาซ้ำขึ้นเอง และ (3) ปรับปรุงระบบการทำงานและเอกสารวิธีการทำงานมาตรฐาน

จากการศึกษาขั้นตอนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการบริหาร 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการวางแผน (Plan: P) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการที่จะนำมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย 2) ขั้นการปฏิบัติ (Do: D) หมายถึง การศึกษาขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน เพื่อลงมือปฏิบัติและรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ 3) ขั้นตอนการ ตรวจสอบ (Check: C) หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน และ 4) ขั้นการปรับปรุง (Action: A) หมายถึง การทบทวนแผนงานเพื่อปรับปรุงระบบและวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานมีการจัดระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การบริหารงานตามวงจรคุณภาพ หมายถึง ระบบการบริหารที่มีคุณภาพครบวงจร ซึ่งกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาแล้ววางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด เพื่อปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องและวางแผนพัฒนาโดยการบริหารงานหรือจัดระบบงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมาได้มาตรฐานตามเป้าหมายกำหนด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการมาสรุปเป็นตารางสังเคราะห์มีจำนวนทั้งสิ้น 17 องค์ประกอบ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการหรือหน่วยงาน		กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กาญจนาภิเษก (2554)	อภัยภูเบศร (2540)	กมล ภูเบศร (2545)	ความถี่/Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ								
1	การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓					1	
2	การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓					1	

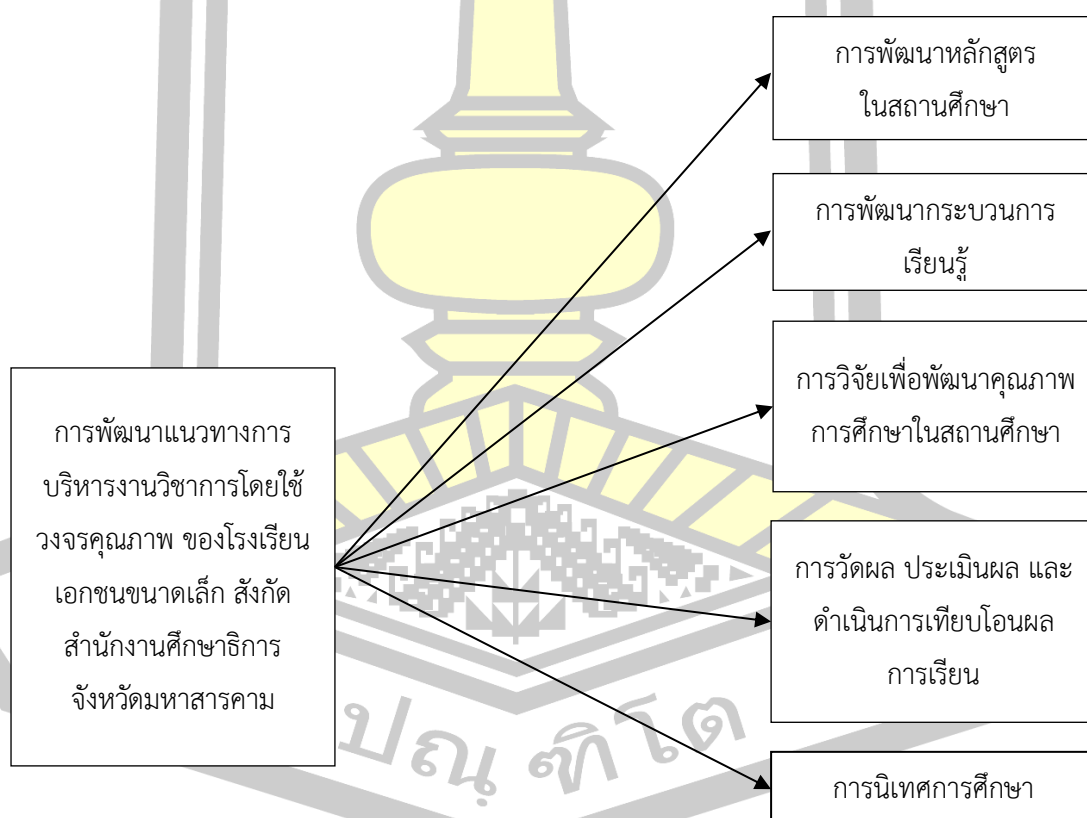
ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการหรือหน่วยงาน ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ		กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กาญจนาภิเษก (2554)	อุทัย บุญประเสริฐ (2540)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	ความถี่/Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓			✓	✓	3	
4	การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
5	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓		4	✓
6	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	✓	✓	✓		✓	4	✓
8	การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓			3	
9	การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5	✓
10	การแนะแนว	✓	✓	✓			3	
11	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓			3	
12	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓	✓	✓			3	
13	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	✓	✓	✓			3	
14	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓	✓	✓			3	
15	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	✓					1	
16	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	✓					1	
17	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	✓	✓	✓			3	

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 1 องค์ประกอบของงานวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการนำมาสังเคราะห์ โดยวิธีการพิจารณาองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 17 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูงในที่นี้ใช้ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป และองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับบริบทงานของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยของแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 2 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ด้านการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ		นักวิชาการ	กรมวิชาการ (2544)	กระทรวงศึกษาธิการ (2545)	สมุน ออมรรวิวัฒน์ (2544)	วิบูลย์ คงมั่น (2548)	Hitochi (1996)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา		✓		✓	✓	✓	4	✓
2	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้		✓	✓		✓		3	✓
3	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา		✓				✓	2	✓
4	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน		✓					1	✓
5	การนิเทศการศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	5	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่ 1) การนิเทศการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 5) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพราะเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของหลักสูตร ได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

ชมพันธ์ ฤกษ์ ฌ อยุธยา (2540) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า มีความแตกต่างกันไปตั้งแต่ความหมายที่แคบสุดจนถึงกว้างสุด ซึ่งสามารถจำแนกความคิดเห็นของ นักการศึกษาที่ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ 1. หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น มองหลักสูตรที่เป็นเอกสารหรือโครงการของการศึกษาที่ สถาบันการศึกษาไว้วางแผนไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้หลักสูตรตาม ความหมายนี้ หมายถึงรวมถึง แผนการเรียนรู้หรือรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียน รวมทั้งเนื้อหาวิชาของ รายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนความคิดเห็น ของนักศึกษากลุ่มนี้ ไม่รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้หรือ การเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สถาบันการ ศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2541) หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหลาย ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

ธำรง บัวศรี (2542) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรม ฝึกอบรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

รุจิร ภูสาระ (2545) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย เป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึง แบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และท้ายที่สุดจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) เสนอว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชาและ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้ง กิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็น หลักการในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บรรลุไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา แต่ละระดับ แต่ละประเภท

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า หลักสูตรมีความหมายเป็น 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน ตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย และรวมถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม หรือเป็นที่รวบรวมของทางเลือกที่เหมาะสมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

บุญชม ศรีสะอาด (2545) เสนอว่า หลักการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่าง ๆ

2. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม

3. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน

4. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้

5. ในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสมในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ

6. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับ จากจุดประสงค์
สาระความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

7. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

8. พัฒนาอย่างเป็นระบบ

9. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง

10. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา

11. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ

12. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายาม
ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรการเรียน
การสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่ต้องการ
การตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ การเลือก
เนื้อหาให้ตรงและครอบคลุม ชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
และวัตถุประสงค์และท้ายสุด คือ วิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวว่า
การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุง
หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เช่น
การประเมินตัวหลักสูตร การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนในอนาคต การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน
เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดโปรแกรมฝึกอบรมการเรียนรู้

คาสเวล และแคมเบล (Caswell and Cambell, 1935) ได้ให้จำกัดความว่า
หลักสูตรเป็นสิ่งที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของเด็ก ภายใต้การแนะนำของครู

ไทเลอร์ (Tyler, 1949) ได้สรุปว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด
โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผนและกำกับ เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา

ทาบา (Taba, 1962) ให้คำสรุปเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างสั้น ๆ ว่า หลักสูตร
เป็นแผนการเกี่ยวกับการเรียนรู้

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา
เพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง

2. หลักสูตร หมายถึง คำโครงสร้างทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้สำเร็จการศึกษาและสามารถเข้าศึกษาต่อในทางอาชีพต่อไป

3. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถานศึกษา

โอลิวา (Oliva, 1992) ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรโดยแบ่งเป็นการให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ บริบทหรือสภาพแวดล้อม และวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ (Purpose) หลักสูตรจึงมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้ผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไร หรือมีลักษณะอย่างไร หลักสูตรในแนวคิดนี้จึงมีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายนั้น ๆ เช่น หลักสูตร คือ การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม หลักสูตร คือ การพัฒนาทักษะการคิดผู้เรียน เป็นต้น

2. การให้นิยามโดยยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Contexts) นิยามของหลักสูตรในลักษณะนี้จึงเป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ซึ่งแล้วแต่ว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา หรือหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือหลักสูตรที่เน้นการปฏิรูปสังคม เป็นต้น

3. การให้นิยามโดยยึดวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ (Strategies) เป็นการนิยามในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการ ยุทธศาสตร์หรือเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร คือ กระบวนการแก้ปัญหา หลักสูตร คือ การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การทำงานกลุ่ม หลักสูตร คือ การเรียนรู้เป็นรายบุคคล หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

ตาราง 3 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ

นักวิชาการหรือหน่วยงาน ตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนา หลักสูตรในสถานศึกษา		บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544)	สุณีย์ ญัพพ์นธ์ (2546)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	บุญชม ศรีสะอาด (2545)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กระทรวงศึกษาธิการ (2553)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ	✓		✓		✓		✓	4	✓
2	กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจ เลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่ เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้		✓		✓		✓	✓	4	✓
3	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วย การวิจัยและพัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ			✓				✓	2	✓
4	การพัฒนาให้สอดคล้องกับระดับ การพัฒนาความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้			✓	✓				2	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร
ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากมากไปหาความถี่น้อย ได้แก่
1) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ 2) กระบวนการหรือ
ขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถ
ปฏิบัติได้ 3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูน

คุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ 4) การพัฒนาให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการการวางแผนหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนาความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้ โดยใช้วงจรคุณภาพ

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2542) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า “การจัดการเรียนรู้” นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จ เมื่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครู และนักเรียนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะตัวบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเอง
2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ
3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลายมุม ทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกรื่นเริง เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้ไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจและเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง
5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ
6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผลการพัฒนาของตัวเอง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการของความพยายามที่จะช่วยเหลือ สร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายบางประการ

รุจิร ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545) เสนอว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครู ซึ่งครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ การจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรใหม่ จึงน่าจะมีหลักการและแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่งและเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่
8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกัน และเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) มาตราที่ 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ แบ่งเป็นทฤษฎีหลัก 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎีของกลุ่มมนุษย์นิยมและทฤษฎีผสมผสาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553) เสนอว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นจะต้องใช้ กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิด การจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัดการ เรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียนตามหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่

1. กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. กระบวนการสร้างความรู้
3. กระบวนการคิด
4. กระบวนการทางสังคม
5. กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา
6. กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
7. กระบวนการปฏิบัติ
8. กระบวนการจัดการ
9. กระบวนการวิจัย
10. กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง
11. กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย ฯลฯ

พนุ ปณ จิต ชีเว

ตาราง 4 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ซึ่งการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้		นักวิชาการหรือหน่วยงาน	ทิศนา ขเมมณี (2542)	สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545)	รุจิร ภูสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545)	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (2547)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กระทรวงศึกษาธิการ (2553)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการ เรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ		✓		✓	✓			3	✓
2	การพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น		✓				✓	✓	3	✓
3	การพยายามที่จะช่วยเหลือสร้างและ ชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด			✓					1	✓
4	เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิด และผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยใช้วงจร คุณภาพ						✓		1	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การปฏิรูปการเรียนรู้
เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ 2) การพัฒนา
ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น 3) การพยายามที่จะช่วยเหลือสร้างและ

ชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด 4) เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือพัฒนาผู้เรียนและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือสร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด โดยใช้วงจรคุณภาพ

3. การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) เสนอว่า การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินที่เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับความเป็นจริง เป็นการประเมินที่ทำได้ง่าย ถ้าผู้สอนไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ผู้ศึกษาภาพที่ชัดเจน เพราะการเรียนรู้ที่ยังคงต่อเนื่อง ขณะที่มีการประเมินวิธีการประเมินแบบเดิม โดยการทดสอบการเรียนรู้จะถูกปิดลงในขณะที่มีการประเมินเกิดขึ้น การประเมินสภาพจริงต้องการให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ที่มีอยู่ก่อนกับสถานการณ์ใหม่ ผู้สอนสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ อะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนประยุกต์ขึ้น ทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย ซึ่งนำไปสู่ความยุติธรรมของการประเมิน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่สนใจและมีความเข้าใจชัดเจน รวมถึงความรับผิดชอบของการที่จะคิดประดิษฐ์ คิดค้นหาคำตอบเอง สิ่งที่น่าสนใจของการเรียนสำหรับผู้สอนคือผู้เรียนคิดอย่างไร

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) เสนอว่า การวัดและการประเมินผลและการเทียบโอนประสบการณ์ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน โดยการวัดและประเมินผลตามระดับชั้นเรียนที่มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ การประเมินคุณภาพระดับสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายปีและช่วงชั้นนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ได้มาตรฐานการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) เสนอว่า การวัดผลและประเมินผลนั้นควรประเมิน ดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนจาก

- 1.1 การแสดงความคิดเห็น
- 1.2 ความสนใจเรียน
- 1.3 ความร่วมมือในกิจกรรม
- 1.4 การรายงานของกลุ่ม

2. ตรวจสอบความถูกต้องของการสรุปกฎเกณฑ์ลักษณะสำคัญ

3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อสอบและแบบฝึกหัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อน สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษา โดยครอบครัวการเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียน ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชาจำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริงการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศ หรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับการเทียบโอนเข้าสู่วิทยาศาสตร์ ในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่วิทยาศาสตร์ในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่างครอบคลุม เพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม การวัด หมายถึง การค้นหาคุณลักษณะของบุคคลหรือ

สิ่งของต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตามหน่วยวัดของเครื่องมือชิ้น ๆ ที่เรียกว่า ข้อมูล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ดังนี้ การวัด (Measurement) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะที่มีความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งทีวัดนั้น ๆ

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่า ความจริงและการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว

Kerlinger (1986) ได้ให้คำนิยาม การวัดว่า เป็นการกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุหรือ เหตุการณ์ ตามกฎเกณฑ์

Thorndike (1991) ได้อธิบายว่า เมื่อทำการวัด หมายถึง การวัดคุณภาพหรือ คุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคล ไม่ใช่มุ่งวัดสิ่งของหรือตัวบุคคลโดยตรง เช่น วัดความยาวของโต๊ะ เป็นการวัดด้านคุณลักษณะด้านความยาวของวัตถุที่ต้องการวัด หรือการวัดความฉลาดของนักเรียน เป็นการวัดคุณสมบัติในตัวของนักเรียนด้านความฉลาด เป็นต้น ดังนั้นเมื่อจะวัดคุณลักษณะที่เป็นนามธรรมจึงต้องให้นิยามคุณลักษณะของสิ่งที่วัดก่อน

การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม สังเคราะห์และตีความข้อมูล เพื่อการตัดสินใจโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสอบถาม หรือการทำ โครงการ กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ประเมิน กระบวนการประเมินมีความ เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนและการให้ระดับคะแนนของการทดสอบข้อมูลที่ครูรวบรวม ในห้องเรียนเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจและติดตามการเรียนการสอน

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณภาพการปฏิบัติหรือตัดสินคุณภาพ กิจกรรมในหลักสูตรของผู้เรียน การอธิบายคำดังกล่าว (Airasian, 1997) สรุปไว้ดังนี้

แบบทดสอบ (Test) เป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบแบบแผนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวัด (measurement) เป็นกระบวนการเชิงปริมาณหรือการกำหนดตัวเลขให้กับ สิ่งที่ปฏิบัติหรือสิ่งที่ต้องการวัด

การประเมิน (Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมสังเคราะห์ และตีความหมาย ข้อมูล เพื่อช่วยครูในการตัดสินใจ เช่น ช่วยวินิจฉัยปัญหาการเรียนของนักเรียน หรืออาจ ประเมินผล เพื่อจุดประสงค์เฉพาะบางประการ

ตาราง 5 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ

นักวิชาการหรือหน่วยงาน ตัวบ่งชี้ด้านการวัด ประเมินผลและการเทียบ โอนผลการเรียน		วิจัย วงษ์ใหญ่ (2543)	ปัญญา แก้วกัญญา และสุภัทร พันธุ์ พนม นกุล (2545)	สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	Kerlinger (1986)	Thorndike (1991)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	กระบวนการใช้เครื่องมือวัด อย่างใดอย่างหนึ่งตามความ เหมาะสม			✓		✓	✓	✓	✓	5	✓
2	การประเมินผลการเรียนรู้เป็น การประเมินที่สอดคล้องกับ ความเป็นจริง โดยใช้วงจร คุณภาพ	✓		✓	✓			✓		4	✓
3	การเรียนรู้กระบวนการที่ใช้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ วงจรคุณภาพ		✓		✓					2	✓
4	พิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดย ใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ				✓				✓	2	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการวัดประเมินผลและ
การเทียบโอนผลการเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่
1) กระบวนการใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม 2) การประเมินผลการเรียนรู้
เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้วงจรคุณภาพ 3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ 4) พิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการใช้เครื่องมือวัดการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยใช้วงจรคุณภาพ

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2544) ได้เสนอว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

อุทุมพร จามรมาน (2544) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียน คือ การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนเพื่อพิจารณานักเรียน โดยลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนมีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการวิจัยเกิดขึ้นจากการทำงานในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. ผลการวิจัยนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
3. การวิจัยดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ สอนไปวิจัยไปแล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับของวงการต่าง ๆ สถานศึกษาใดที่มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ หรือรายงานผลงานที่มีกระบวนการวิจัยเป็นพื้นฐานจะเป็นที่น่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ สถานศึกษาจึงควรมีงานโครงการเกี่ยวกับการวิจัยอยู่ด้วยเสมอ การวิจัยเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ ต้องจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความตื่นตัวที่จะเริ่มทำ
2. การพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการวิจัย โดยการจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ให้บุคลากรได้ศึกษา หรือจัดประชุมปฏิบัติการและเชิญวิทยากรมาฝึกการวิจัย หรือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานต่าง ๆ เปิดการอบรมขึ้น
3. การประชุมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษา ในด้านวิชาการและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อให้การมองเห็นปัญหาชัดเจน จากนั้นจึงช่วยกันแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา แต่ก่อนที่จะพูดถึงการแก้ปัญหา ควรได้มีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้มาเสนอแนะกันและกันบ้าง อาจใช้วิธีการแบ่งงานกันไปศึกษา หรือนำมาจากระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ของสถานศึกษา ซึ่งมีการประมวลความรู้ความคิดเกี่ยวกับการบริหารและการเรียนการสอนไว้ เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ปัญหาที่จะนำไปดำเนินการต่อไป

4. การกำกับดูแลและส่งเสริมให้ดำเนินการแก้ปัญหาในลักษณะของงานวิจัย โดยการอำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือด้วยเหตุที่เป็นงานใหม่ ความต้องการกำลังใจและความช่วยเหลือจึงมีอยู่มาก

5. การสนับสนุนให้มีการแสดงผลงานการวิจัยของสถานศึกษา และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนี้มีความภาคภูมิใจ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองต่อไป

ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและนวัตกรรมในการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขได้ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดอยู่เสมอ กล่าวคือ ต้องตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มีอุปสรรคใดบ้าง ควรแก้ไขอย่างไร กิจกรรมการเรียนรู้ใดมีประสิทธิภาพสูงสุดบ้าง กระบวนการดังกล่าวสามารถนำการวิจัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 6 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน		พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2544)	อุทุมพร จามรมาน (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2553)	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1	การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการ แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ	✓	✓	✓			3	✓
2	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ในชั้นเรียน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ	✓			✓	✓	3	✓
3	กระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้		✓				1	✓
4	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน			✓			1	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 6 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่
1) การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ
2) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ
3) กระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับนำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ 4) การพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การวิจัยในเชิง
ปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา
การเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมถึงกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับนำเชื่อถือและนำไปใช้
ประโยชน์ได้ จึงเป็นวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ

5. การนิเทศการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

ซารี มณีสรี (2542) เสนอว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามอย่างหนึ่ง ในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านการเรียนและการสอน

กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากร รูปแบบหนึ่งที่น่าจะให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานร่วมกัน และผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องหนึ่งได้ ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกัน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหนึ่ง ในหลาย ๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เงื่อนไขการเรียนรู้ และความเจริญงอกงามของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วยการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จะปรับปรุง และพัฒนาการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ โดยบุคลากรภายในของสถานศึกษาเป็นหลัก และในบางโอกาสก็เชิญ บุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากรร่วมด้วย เพื่อให้การพัฒนานักเรียนได้ ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของ บทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาสก็เชิญ บุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรมาร่วมโครงการ หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นแนวปฏิบัติที่ ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงาน เป็นโครงการ

2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็น ประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือ ร่วมใจกันในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนำไปสู่เป้าหมาย ที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สีกภาคภูมิใจในการเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

สเปียร์ส (Spears, 1967) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

แฮร์ริส (Harris, 1985) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึงสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้ หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสำคัญ

มาร์คส์ และสตูปส์ (Marks and Stoops) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า คุณค่าของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และส่งผลสะท้อนไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2547) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเอง แก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

สันต์ ธรรมบำรุง (2547) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ การแนะนำ การชี้แจง การบริการ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

ตาราง 7 องค์ประกอบตัวบ่งชี้ของการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ด้าน การนิเทศการศึกษา	นักวิชาการ	ชาลี มณีศรี (2542)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	ชาญชัย อาจิมสมภาร (2547)	สันต์ ธรรมบำรุง (2547)	Spears (1967)	Good (1973)	Harris (1985)	Marks and Stoops	ความถี่ / Frequency	ผลการสังเคราะห์ (Analysis)
1 กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู		✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8	✓
2 การปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่โดยใช้วงจรคุณภาพ				✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7	✓
3 การพัฒนาคุณภาพของครู		✓		✓				✓	✓			4	✓
4 กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ			✓	✓								2	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการสังเคราะห์ เป็นผลจากการเลือกองค์ประกอบที่สังเคราะห์

จากตาราง 7 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อย ได้แก่ 1) กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู 2) การปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ โดยใช้วงจรคุณภาพ 3) การพัฒนาคุณภาพของครู 4) กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการ

2.1 ความหมายของแนวทาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว เนื่องจากความหมายของคำว่า แนวทางมีผู้กล่าวไว้ค่อนข้างน้อย ซึ่งคำว่ารูปแบบมีความหมายใกล้เคียงกับแนวทาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ความหมายของคำว่ารูปแบบกับคำว่าแนวทางด้วย

Good (1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ เป็นตัวอย่างเพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่งเป็นหลักการหรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner และ Wankel (1986) ได้ให้ความหมายไว้ว่าแนวทาง หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง แนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ ที่ได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น และใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถานศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

จากความหมายของแนวทางสามารถสรุปความหมายแนวทางได้ว่า หมายถึง การจัดให้มีขึ้นหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการ ที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดี เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2.2 ความสำคัญของแนวทาง

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงมีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การกระจายอำนาจเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระภาพในการบริหารจัดการ และเพื่อความเข้มแข็งของสถานศึกษา รัฐจึงให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 39

กำหนดให้กระทรวงมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาเท่านั้น แต่ไม่กำหนดแนวทางในการบริหารงานของสถานศึกษา และเนื่องจากบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน แนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาแนวทางที่กล่าวมา พบว่ายังขาดขาดขั้นตอนหรือแนวปฏิบัติที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อใช้ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

2.3 วิธีการพัฒนาแนวทาง

วิธีการพัฒนาบุคลากร มีวิธีการอยู่หลายวิธีซึ่งมีผู้ให้แนวคิดไว้หลายคน ขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือองค์กรจะเลือกใช้วิธีใดตามโอกาสและความเหมาะสมดังนี้

ภิญโญ สาร (2519) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญมี 7 วิธี คือ

1. วิธีศึกษางานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน (on-the-job-study) เป็นวิธีสะดวกและง่าย เช่น ครูบรรจุใหม่ยังไม่รู้จักงานดีพอกก็ให้ศึกษาจากครูที่บรรจุมาก่อนหรือเป็นครูพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ เป็นต้น
2. การปฐมนิเทศ (vestibule training or orientation) เป็นวิธีก่อนที่จะบรรจุครูจะมีการแนะนำระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่จะเป็นผู้ทำการปฐมนิเทศ
3. วิธีทำงานในฐานะลูกมือ หรือเป็นผู้ช่วยไปพลางก่อน (apprenticeship training) เช่น การให้เป็นผู้ช่วยครูใหญ่ เป็นต้น
4. วิธีฝึกงานต่อจากทฤษฎี (internship training) วิธีนี้เป็นวิธีร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษาเฉพาะกับหน่วยงานวิชาชีพนั้น ๆ เช่น วิทยาลัยครูกับโรงเรียนประถมศึกษาในการฝึกสอนหลังจากที่จบจากวิทยาลัยครูแล้ว
5. วิธีฝึกกระยะสั้น (learner training) เวลาโรงเรียนขาดครู กระทั่งกัน เช่น การฝึกอบรมครูประจำบาละยะสั้น
6. วิธีให้ไปศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งนอกเวลาทำงานหรือใช้เวลาบางส่วนของการทำงานไปรับการศึกษา (outside courses) คือ การที่โรงเรียนอนุญาตให้ครูไปศึกษาวิชาที่โรงเรียนต้องการ เช่น ส่งครูไปเรียนวิชาครูเพิ่มเติม
7. วิธีให้ไปศึกษาใหม่หรือศึกษาต่อเพิ่มเติม (retraining or upgrading) วิธีนี้เป็นการเพิ่มวุฒิของครูให้มีความรู้ดีขึ้น อาจจะส่งไปศึกษาต่อตามวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

บริบทของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม

1. การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

1.1 การบริหารงานโรงเรียนเอกชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ใน มาตรา 4 ไว้ว่า การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้าง องค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและของการศึกษาไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 9 บัญญัติไว้ว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา
4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในโรงเรียน
6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครอง องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นใน ส่วนของการบริหาร และจัดการศึกษาของเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเอกชนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 43 ว่าการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของรัฐ และต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา 44 ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา 18(2) เป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านจัดการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐของเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อน หรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

2. โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2554) กำหนดให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนเอกชนเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 และพระราชบัญญัติโรงเรียนเอก พ.ศ. 2550 ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและประสานงานการศึกษาเอกชนและดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามแผนนโยบายยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน กำหนดกฎระเบียบและเกณฑ์มาตรฐานกลางในการจัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเอกชน

2. ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนทางการศึกษาเอกชน การอุดหนุนการศึกษาเอกชน การคุ้มครองการทำงาน สิทธิประโยชน์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเอกชนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชน

3. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชน ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน

4. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนต่อคณะกรรมการ
2. ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนา เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา
3. รับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุน
4. ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชนตามมาตราที่คณะกรรมการ กำหนดมาตรา 13 (4)
5. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูล และทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชน ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีพันธกิจ ดังต่อไปนี้

1. เร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน
2. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาเอกชนให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาเอกชนตามหลักธรรมาภิบาลและส่งเสริม การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้สู่ สังคมสันติสุข

3. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม, 2560)

ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ ศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของ ส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิง ยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และตามที่ กศจ. มอบหมาย

2. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ

3. สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของ ส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ

4. จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ

6. ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

7. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

8. ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

9. ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา

10. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน

11. ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในจังหวัด

1. โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีดังนี้

ตามประกาศสำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 เมษายน 2560 ได้แบ่งหน่วยราชการภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ข้อ 5 และข้อ 11 ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง ปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 ประกอบกับมติคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค ครั้งที่ 7/2560 เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560 และมติ อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ ในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2560 จึงให้ยกเลิกประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยราชการภายในสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 เมษายน 2560 และประกาศการแบ่งหน่วยราชการภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แบ่งกลุ่มงานออกเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มพัฒนาการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
6. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน
7. กลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
8. หน่วยตรวจสอบภายใน

2. วิสัยทัศน์

“ตักสิลา เมืองแห่งการศึกษาตลอดชีวิต ผู้เรียนมีคุณธรรมและคุณภาพ
มุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0”

3. พันธกิจ

3.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต อย่างทั่วถึง เท่าเทียม
และเป็นธรรม

3.2 ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อ
การเปลี่ยนแปลง

3.3 ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีทักษะ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.4 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มี
คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

3.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษา บริหารจัดการศึกษาอย่างมี
ประสิทธิภาพ

3.6 ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา มุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0

4. เป้าประสงค์

4.1 ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม

4.2 ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

4.3 ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ
ที่ 21

4.4 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ
ตามมาตรฐานวิชาชีพ

4.5 หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4.6 หน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน จัดการศึกษามุ่งสู่ไทยแลนด์ 4.0

ทั้งนี้การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนภายใต้การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของ กระทรวงศึกษาธิการ มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรทางการศึกษาด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จากเดิมที่มี โรงเรียนเอกชนอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำกับ ดูแลการบริหาร จัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามมีโรงเรียนเอกชนในสังกัด จำนวน 33 โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เบญจมาศ เจริญสุข (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้า งานวิชาการ จำนวน 100 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Mogan) และได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test และค่า F - test เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบ ความต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการจัดการเรียน การสอน ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการสอนของครู ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์

ต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

สุรติยา รอดรัตน์ (2556) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ และศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูซึ่งรับผิดชอบปฏิบัติการสอนจำนวน 144 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Mogan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 – 0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางการพัฒนาการบริการงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอ โป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้เสนอไว้แล้ว 7 ด้าน

ธีรพงศ์ ทับอินทร์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วงจรคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการใช้วงจรเดมมิ่งในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 2) เปรียบเทียบการใช้วงจรเดมมิ่งในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการและครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 42 ภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตามแผน 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการปรับปรุงและพัฒนา และ 4) ด้านการตรวจสอบ และ 2. ผลการเปรียบเทียบการใช้วงจรคุณภาพ ในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 42 จำแนกตามเพศในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าระดับการศึกษา ตำแหน่งในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะและขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิขรินทร์ วงษ์อ่อน (2558) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของภาวะผู้นำ กระบวนการทำงาน และการจัดการบริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพของภาวะผู้นำ ศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษา การจัดการหลักสูตร เพื่อศึกษาว่าส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานโรงเรียนเอกชน โดยแจกแบบสอบถามกับครูโรงเรียนเอกชน ในเขตบางกะปิ จำนวน 400 คน ส่วนวิธีการทดสอบทางสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน พบว่า ด้านภาวะผู้นำ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีการกำหนด แนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา 2 ผู้บริหารแสดงความกระตือรือร้น เมื่อพูดถึงสิ่งที่ต้องทำ 3 ผู้บริหารทุ่มเทตั้งใจเต็มที่ในการจัดการกวดขันผิดพลาดต่าง ๆ ด้านกระบวนการทำงาน PDCA ได้แก่ 1) มีการนำผลประเมินมาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง 2) มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ 3 มีการจัดสร้างและใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ ประเมินผลตามมาตรฐานการประเมิน คุณภาพภายใน 4 มีการนิเทศระหว่างการทำตาม การดำเนินการหรือการสอน ด้านกระบวนการจัดการหลักสูตร ได้แก่ 1) สถานศึกษาของท่านต้องปรับตัวให้ เข้ากับสิ่งแวดล้อมของสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้มากน้อยเพียงใด 2) ท่านเห็นว่า นักเรียนในสถานศึกษาของท่านมีวินัย มีความรับผิดชอบ เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และกติกาของ สถานศึกษาเพียงใด 3) ท่านเห็นว่า นักเรียนในสถานศึกษาของท่านมีความรู้และทักษะตาม วัตถุประสงค์และตามเป้าหมายของหลักสูตร เพียงใด

เพ็งพักตร์ มิ่งวงธรรม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 การวิจัยมีความมุ่งหมาย เพื่อ (1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียน (2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน (3) ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติ ที่ดี และ (4) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน วิธีดำเนินการวิจัย

มี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู 475 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ระยะที่ 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ระยะที่ 4 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ มีความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพพึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี พบว่า มีการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนิเทศติดตามพัฒนาครูด้านการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผลการเรียนไปในทางเดียวกัน นำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาและปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูทำวิจัย ผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จัดบให้เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย ตามความต้องการของผู้เรียน 4) แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ (5) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา (6) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (7) การนิเทศการศึกษา และ (8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ยุทธนา เกื้อกูล (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของพันธกิจการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการ และเพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ 12 ด้าน แนวคิดกระบวนการบริหารแบบ PDCA และแนวคิดการพัฒนา รูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 197 โรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากจำนวน 5 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ทำการสังเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินร่างรูปแบบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามบริบท เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์และนำไปใช้ได้จริงผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้มี

การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านและภาพ รวมทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีปัญหาหลักที่สำคัญ คือ โรงเรียนยังขาดการบริหารจัดการที่ดีด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลามศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ยังขาดความหลากหลาย การนิเทศและแนะแนวขาดความต่อเนื่อง ขาดความรู้ด้านการวิจัยที่ถูกต้องและการวัดผลประเมินผลไม่ได้เป็นไปตามสภาพจริง การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการยังขาดความหลากหลายและไม่ครอบคลุมองค์กรต่าง ๆ และมีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลามศึกษา แหล่งการเรียนรู้ การนิเทศและการแนะแนว การวิจัยและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการที่ครอบคลุมองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และโรงเรียนควรมีการกำหนดแผนงานระยะสั้นและระยะยาว แต่งตั้งคณะทำงาน มีการประเมินและติดตามการบริหารงานวิชาการครอบคลุมทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมในการสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) โครงสร้างและสาระสำคัญ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบดังกล่าวนี้ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหารงานแบบ PDCA ในมิติงานวิชาการ 5 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรที่ปฏิบัติได้จริงตามวิถีชีวิตของมุสลิม มุ่งเน้นความรู้ควบคู่คุณธรรม สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนและบริบท เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงทั้งโลกดุนยา (โลกปัจจุบัน) และอาคิเราะฮ์ (โลกหน้า) สามารถปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ส่งผลอันดีงามต่อผู้เรียนในด้านจิตใจและจิตวิญญาณสอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนา
- 3) การวิจัยและการวัดและประเมินผลทางการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมของผู้เรียน การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและตามสภาพจริง
- 4) การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การแนะแนวด้านการศึกษาต่อ ทักษะชีวิต และอาชีพ และ
- 5) การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผู้บริหารและครู ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การสร้างเครือข่ายการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ

อัครพร อูระงาม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 การวิจัยความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 105 คน และระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่งทางวิชาการ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26-0.74 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.81 แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ผลการศึกษากิจการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีองค์ประกอบจำนวน 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษา จำนวน 4 ตัวชี้วัด 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวชี้วัด 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 2 ตัวชี้วัด 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด 5) ด้านการนิเทศ การศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด 6) ด้านการแนะแนวการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด และ 7) ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด 2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้ ควรนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการแนะแนวทางการวิชาการ ด้วยการประชุม แลกเปลี่ยน เสนอแนะ สร้างปฏิทินการทำงาน ควรจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาหลักสูตรแกนกลางให้ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและ

นำไปใช้กับนักเรียนการพัฒนาาระบบครูพี่เลี้ยง เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านการทำวิจัยสำหรับครูผู้สอน โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เรื่องการทำวิจัย ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาการติดตามงาน ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อเอกสารวิดิทัศน์ เป็นต้น ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมาก

สมจิต ไชยเชษฐ และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามวงจรคุณภาพ (PDCA) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 และเสนอแนวทางการบริหารงานโรงเรียน จัดการเรียนร่วมโดยใช้กระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ (PDCA) สำหรับโรงเรียนอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จำนวน 4 โรงเรียน รวม 16 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วม จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ทั้ง 4 ด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามวงจรคุณภาพ สรุปภาพรวมการบริหารงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม ตามรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท 4 ด้าน พบว่าด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) ต่อจากนั้นเป็นด้านนักเรียน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.63) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามวงจรคุณภาพ (PDCA) พบว่าด้านที่มีการดำเนินงานในภาพรวมในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยมีดังนี้คือการดำเนินการตามแผน (DO) ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.59), การวางแผนปฏิบัติงาน (PLAN) ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.66), การตรวจสอบประเมินผล (CHECK) ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.66) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (ACTION) ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.52) 2. แนวทางการบริหารงานโรงเรียนจัดการเรียนร่วมโดยใช้กระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) จะมีประสิทธิภาพได้ต้องใช้แนวคิดการบริหารคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) เข้าไปบริหารทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังและเพื่อแสวงหาสภาพที่ดีกว่า

ชนมณี ศิลาบุญกิจ และคณะ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า บริหารจัดการด้วยระบบวงจรคุณภาพมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพตามเกณฑ์การประเมินรางวัลคุณภาพระดับองค์กร และการบริหารโรงเรียนมีปัญหา ในด้านการตรวจสอบไม่เป็นปัจจุบัน 2) รูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยหลักการและแนวคิดของรูปแบบวัตถุประสงค์ของรูปแบบ และลักษณะการบริหารโรงเรียน 6 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้อง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Becker (2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาในรัฐมิชิแกน เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐมิชิแกน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 255 คน ปี ค.ศ. 2001 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน วิชาการนั้น ผู้บริหารประสบปัญหามากที่สุดในเรื่องการจัดบุคลากรสำหรับงานต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาการนิเทศการศึกษาและที่ประสบปัญหามากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล

UNESCO (2002) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการในระดับมัธยมศึกษา ในทวีปเอเชีย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในทวีปเอเชีย การใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศอัฟกานิสถาน บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และศรีลังกา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 225 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนเอกสาร หลักสูตร ของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และขาดการติดตาม

ผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรชาติประสิทธิภาพ ชาติแกลนเอกสาร หลักสูตร

Cherster (2006) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร การศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร การศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 188 คน ปี ค.ศ. 2006 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอน หลากหลายวิธี อภิปรายปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอนในที่ประชุม จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่ วิจารณ์งานของครูโดยไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ คณะครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครู

Misty (2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาในเมืองในหนึ่งตำบลในรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา โดยการมุ่งเน้นไปที่ การมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนได้รับความสนับสนุนจากชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 165 คน ปี ค.ศ. 2007 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ได้มุ่งเน้น การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการโดยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการช่วยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นและสูงขึ้น

Kitsakul (2009) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายในกรอบ PDCA ตามที่ผู้บริหารในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี 2 การศึกษานี้เสนอ

- 1) สอดส่องการดำเนินการของผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารในการบริหารงานวิชาการ
- 2) เพื่อตรวจสอบและเปรียบเทียบการดำเนินการจริงและที่คาดหวังในกรอบงานของการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานการศึกษานนทบุรีพื้นที่ให้บริการ
- 3) กำหนด ยุทธศาสตร์การดำเนิน “การบริหารงานวิชาการ” อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กรอบ PDCA ตามมาตรฐานและการประเมินคุณภาพของ สผ. (Office the National สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ) ตัวอย่างที่ใช้ในงานนี้ศึกษาเพื่อกำหนดและเปรียบเทียบวิธีการ สรรวจตามแบบสอบถามสำหรับการบริหารคณะกรรมการและครูในโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี 2 ในปีการศึกษา 2550-2551 ขอบเขตคือสาขา “การบริหารงาน

วิชาการ” ใน 5 งาน คือ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การนิเทศและการปรับปรุงการเรียนการสอน และ 5) การประเมินผลงานวิชาการ ด้านมาตรฐานและการประเมินคุณภาพของกรอบงาน PDCA เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย หน้าที่การบริหารงานวิชาการ 5 ประการ ได้แก่ การดำเนินการตามกรอบ PDCA ทั้งสี่ด้าน โดยสำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและการประเมินคุณภาพ (P = plan, D = do, C = check, A = Action) วิธีการทางสถิติใช้ในการตีความข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ภายในตำแหน่งของวิธี 1) ค้นหาปัญหาที่แท้จริงใน “การบริหารงานวิชาการ” 2) เปิดเผยลักษณะของ กปปส กรอบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ 3) พัฒนาและนำเสนอกลยุทธ์เชิงรุกและข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อปรับปรุงมาตรฐานและคุณภาพในทำภารกิจของโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่อ้างอิงในมาตรฐานและการประเมินคุณภาพของ สผ. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงของผู้บริหารใน 5 ภารกิจของการบริหารงานวิชาการ ตลอด 4 การกระทำของ PDCA: กรอบนี้ได้รับการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติจากที่คาดไว้ การดำเนินการในกลุ่มคณะกรรมการบริหาร จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่อไป การกระทำจริงหรือการกระทำที่คาดหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรอบงานของ PDCA (P = plan, D = do, C = check, A = Action) ตลอด 5 ขอบเขตงานที่กล่าวมาข้างต้นการกำกับดูแลและการปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลงานวิชาการ ได้รับการพิจารณาเป็นส่วนตัวโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประจำปี การศึกษา 2550-2551 ผลของการศึกษานี้จะถูกนำมาใช้เพื่อเสนอข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการดำเนินการโดยนัย: 1. หากมีสูงหรือการกระทำจริงของผู้บริหารโรงเรียนในทำงานในการบริหารงานวิชาการทั่ว ๆ ไป การกระทำที่ประการของกรอบงาน PDCA สามารถหาปัจจัยที่อ่อนแอหรือแข็งแกร่ง เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาโปรแกรมแก้ไขเพื่อตอบสนองความต้องการ 2. หากมีการกระทำที่คาดหวังสูงหรือต่ำ จากนั้นเราสามารถเสนอ จูงใจ และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและการทำงานเป็นทีมเพื่อดำเนินการการบริหารงานวิชาการในทุกโรงเรียน

Kenneth (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการและแนวทางการพัฒนาของ ระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการและ แนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเพิ่มคะแนน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 228 คน ปี ค.ศ. 2010 กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

การออกแบบระบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เป็นระบบและดำเนินการตามระบบมีการประเมินระบบ และพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการอยู่เสมอ จะส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

Joseph (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 200 คน ปี ค.ศ. 2012 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการคือ ด้านของความโปร่งใสของผู้บริหารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้จากภายนอกและความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

บทที่ 3

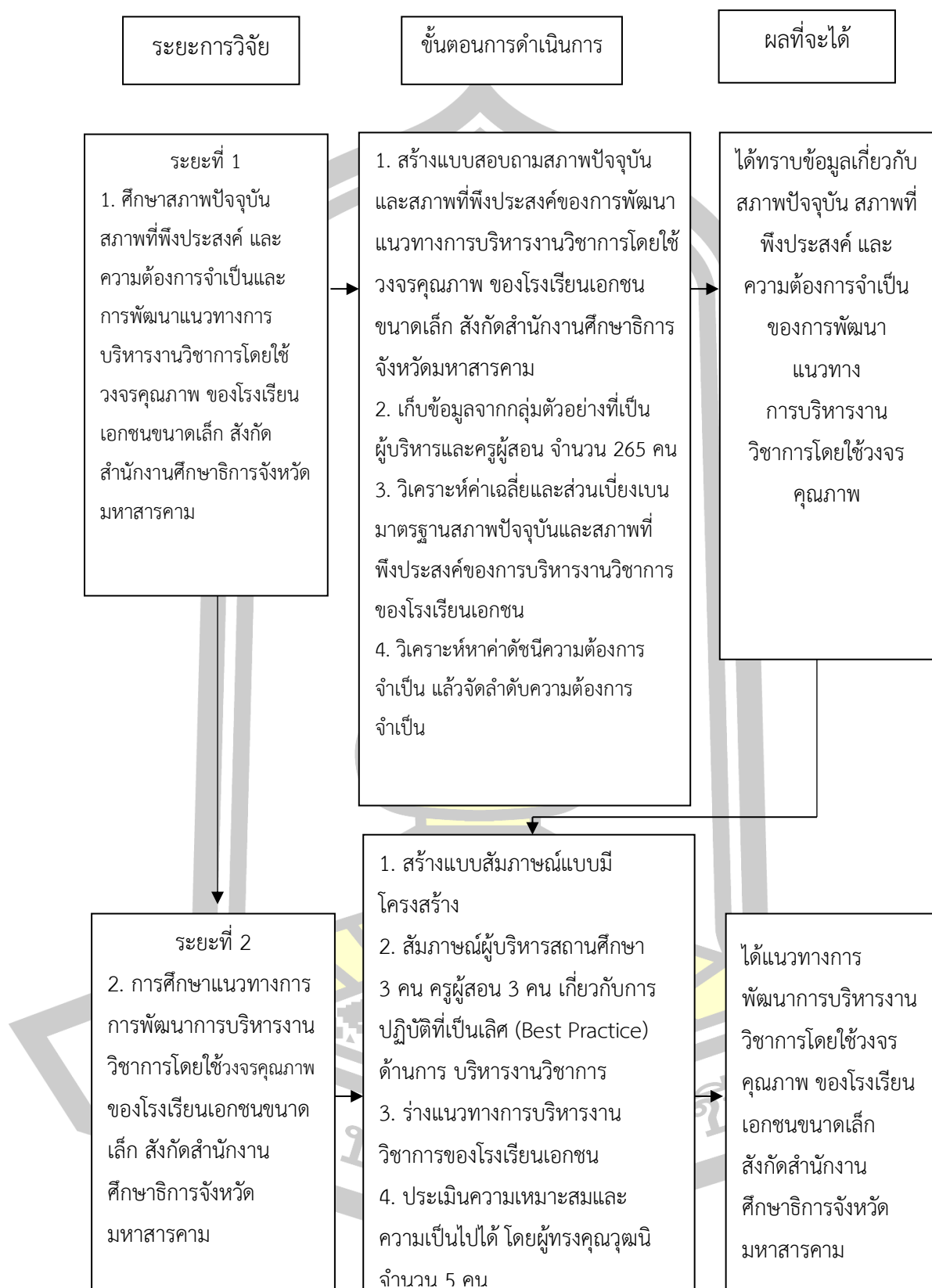
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 2 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่ได้

**ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม**

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน

1. ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามขอบข่าย
งานวิชาการจากการสังเคราะห์ได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา

2. ผู้วิจัยได้นำการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและตำรา
ที่เกี่ยวข้องไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา
พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อไปปรับปรุงพัฒนาให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น

3. ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนตามข้อเสนอแนะของ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนว
ทางการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 33 โรงเรียน แยกเป็น
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน ครูผู้สอน จำนวน 745 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 819 คน
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 13 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง
จำนวน 13 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 5 แห่ง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน Krejcie และ
Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน

1.2.2 สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ แล้วสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) มีรายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ใหญ่พิเศษ	6	2	172	55	178	57
ใหญ่	23	7	295	95	318	102
กลาง	23	7	176	56	199	63
เล็ก	22	7	102	33	124	40
รวม	74	23	745	239	819	265

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

2.1.1 แบบสอบถามสำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เป็นแบบเลือกตอบที่กำหนดไว้เป็นตัวเลือก (Force Choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert 'Rating Scale)

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของ
โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น
ให้ครอบคลุมตามกรอบของงานวิจัย มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของ
แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับ
ความมุ่งหมายของการวิจัย

2. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้
รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการ
บริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมหาสารคาม

3. วางแผนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. สร้างแบบสอบถามครอบคลุมตามกรอบแนวคิด ความคิด คำนิยาม
ศัพท์เฉพาะ เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย
เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์แล้วไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) เป็นรายข้อแล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
ความมุ่งหมายของการวิจัย (Index of congruence หรือ IOC) โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญดังนี้

6.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

6.2 นายโจระพันธ์ สายบัว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิมการศึกษ
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

6.3 นายศักดิ์สิทธิ์ เกษวงษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิมการศึกษ
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

6.4 นายสมหวัง อ่อนราฎ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

6.5 นางสาววรินทร์ กายขุนทด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
และความเหมาะสมของภาษา ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน
แบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์การวิจัย
ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตามจุดประสงค์

การวิจัย

ให้ - 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์
การวิจัย

7. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)
ของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายการวิจัย ได้ค่า IOC = 0.60-1.00

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไป
ทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน

9. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้
วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

10. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น
= 0.942-0.957

11. นำแบบสอบถามจากการทดลองใช้มาปรับปรุง แล้วเสนอต่ออาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดังนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกจากการเก็บข้อมูลจาก โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
  2. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัด มหาสารคาม
  3. นำแบบสอบถามจัดส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2 วิธี คือ
    - 3.1 ส่งด้วยตนเอง กรณีที่โรงเรียนอยู่ใกล้
    - 3.2 ทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนพร้อมแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าของถึงผู้วิจัย ในกรณีโรงเรียนที่อยู่ไกล
  4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วย ตนเองในกรณีกลุ่มตัวอย่างอยู่ใกล้ และรอการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ไกล หลังจากส่ง แบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับแบบสอบถามคือ ผู้ศึกษาจะนัดหมายกลับมารับ แบบสอบถามด้วยตนเองภายใน 1 สัปดาห์
  5. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วคัดเฉพาะฉบับที่มีข้อมูลสมบูรณ์ ไว้วิเคราะห์ต่อไป
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.1 การจัดกระทำกับข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
  - 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล
    - 4.2.1 นำข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
    - 4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม การดำเนินการหรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการปฏิบัติจากการสังเคราะห์ 5 ด้าน โดยนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ระดับสภาพ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามตัวแปรที่ศึกษาแล้วนำมาแปลความหมายโดยเปรียบเทียบเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2555) ตามผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

4.2.3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) แล้วจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามของเพียร์สัน

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2] + [n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบสอบถาม

$\sum y$ แทน คะแนนในแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถาม

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ของคอนบาค

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \sum s_t^2 \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

$\sum s_t^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2.3 การหาค่าความต้องการจำเป็น (PNI)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of Success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

2.4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

**ระยะที่ 2 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียน
เอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม**

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษา
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ และศึกษา
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี โดยมีการ
ดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ
และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง

1.3 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปศึกษาข้อมูลจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านงานวิชาการและสถานศึกษาด้านแบบต่าง ๆ ในการพิจารณาเป็นเกณฑ์ในการสัมภาษณ์ ได้แก่

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด 3 อันดับแรก โดยใช้ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 25563 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านงานวิชาการ (Best Practices)
3. เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

1.5 จัดกิจกรรมโดยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการใช้เป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ เพื่อร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน 3 คน

โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต ศษ. ม (การบริหารการศึกษา)
2. ครูผู้สอน มีประสบการณ์ด้านงานวิชาการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยใน ระยะที่ 1 และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ การสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

3.2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

3.2.3 ร่างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนด

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

3.2.5 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย หรือวัดผล หรือประเมินผล ด้านเนื้อหา เพื่อดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องและระหว่างข้อความกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC: Index of Consistency)

โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. มีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหาร การศึกษาหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา หรือมีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนเอกชนหรือหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. นายโจระพันธ์ สายบัว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
3. นายศักดิ์สิทธิ์ เกษวงษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
4. นายสมหวัง อ่อนราฐ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา
5. นางสาววรินธร ภายนอกตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา

3.2.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณานำมาหาความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อความ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC: Index of Consistency) ดังนี้

+1 เมื่อมั่นใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องสามารถวัดได้

0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องสามารถวัดได้

-1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องสามารถวัดได้ พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

3.2.7 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.2.8 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2.9 แบบประเมิน แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 แบบประเมิน การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม มีวิธีการสร้าง และหาคุณภาพดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมิน

3.3.2 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ

3.3.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.4 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบพิจารณาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ถึงศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมาย วัน
เวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการจัดบันทึกไว้ทุกครั้ง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์มา
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์
ข้อมูลโดยการสังเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยเปรียบ
เทียบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ
ความเรียง

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล แบบประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
โดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

5.3.1 นำแบบประเมินที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ
จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยการหาค่าเฉลี่ยสำเร็จรูป (Mean: $\bar{X}$)
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปล ความหมาย
ค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของ
แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทาง
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทาง
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทาง
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทาง
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณได้จากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด, 2552)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน

n แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

X แทน คะแนนในแต่ละกลุ่มข้อมูล

$\sum x$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละกลุ่ม

พูน ปณ จิต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้
วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
ได้ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้
กำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจร
คุณภาพ โดยรวม และรายด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นและการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 จำแนกและร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา

	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n)	ร้อยละ
1.	โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่พิเศษ		
	1.1 ผู้บริหาร	2	0.75
	1.2 ครูผู้สอน	55	20.75
	รวม	57	21.51
2.	โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่		
	2.1 ผู้บริหาร	7	2.64
	2.2 ครูผู้สอน	95	35.85
	รวม	102	38.49
3.	โรงเรียนเอกชนขนาดกลาง		
	3.1 ผู้บริหาร	7	2.64
	3.2 ครูผู้สอน	56	21.13
	รวม	63	23.77
4.	โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก		
	4.1 ผู้บริหาร	7	2.64
	4.2 ครูผู้สอน	36	13.59
	รวม	43	16.23
	รวมทั้งหมด	265	100

จากตาราง 9 แสดงว่า สถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ พิเศษสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 21.51 ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 38.49 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16.23

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ โดยรวม และรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ย ไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ปรากฏผลดังตาราง 10-15

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบการ บริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			D	I	$PNI_{modified}$
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.23	0.37	มาก	4.72	0.25	มากที่สุด	4.23	4.72	0.12
2. การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	4.21	0.38	มาก	4.70	0.22	มากที่สุด	4.21	4.70	0.12
3. การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียนรู้	4.19	0.40	มาก	4.68	0.33	มากที่สุด	4.19	4.68	0.12
4. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	4.24	0.36	มาก	4.68	0.33	มากที่สุด	4.24	4.68	0.10
5. การนิเทศการศึกษา	4.19	0.39	มาก	4.75	0.28	มากที่สุด	4.19	4.75	0.13
โดยรวม	4.21	0.21	มาก	4.70	0.20	มากที่สุด			

จากตาราง 10 แสดงว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหาร งานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22

ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.13$) ลำดับที่ 2 มี 3 องค์ประกอบที่เท่ากันคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.12$) ลำดับที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.10$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา หลักสูตรในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			D	I	$PNI_{modified}$
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
1. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ	4.24	0.75	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด	4.24	4.74	0.12
2. สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้	4.20	0.74	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด	4.20	4.70	0.12
3. สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนาโดยใช้วงจรคุณภาพ	4.23	0.75	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด	4.23	4.71	0.11
4. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	4.23	0.74	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด	4.23	4.72	0.12
โดยรวม	4.23	0.37	มาก	4.72	0.25	มากที่สุด			

จากตาราง 11 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนา หลักสูตรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 และสถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 และสถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46

ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 มี 3 ข้อ เท่ากัน คือ สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ และการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.12$) และลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.11$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และค่าดัชนี
ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนา
ระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			D	I	$PNI_{modified}$
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
1. การปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับวิธีการเรียนและ วิธีการสอนของครูโดย ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ	4.22	0.75	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด	4.22	4.72	0.12
2. การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไปสู่ การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและทฤษฎี การเรียนรู้ที่ดีขึ้น	4.18	0.75	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด	4.18	4.78	0.14
3. การพยายามที่จะ ช่วยเหลือและสร้าง แรงจูงใจผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายที่กำหนด	4.22	0.76	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด	4.22	4.76	0.13
4. กระบวนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือพัฒนา ผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ของหลักสูตรซึ่งครูต้อง เข้าใจแนวคิดและผลที่ เกิดกับผู้เรียน โดยใช้ วงจรคุณภาพ	4.21	0.74	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	4.21	4.52	0.07
โดยรวม	4.21	0.38	มาก	4.70	0.22	มากที่สุด			

จากตาราง 12 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอน ของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.75 การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับ มากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ ที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 การพยายามที่จะช่วยเหลือและ สร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและ วิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.45 กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ ที่ดีขึ้น ($PNI_{modified} = 0.14$) ลำดับที่ 2 คือ การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายที่กำหนด ($PNI_{modified} = 0.13$) ลำดับที่ 3 คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับ วิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.12$) และลำดับที่ 4 คือ กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.07$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับ
ความต้องการจำเป็น ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้

ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			D	I	$PNI_{modified}$
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
1. สถานศึกษามี กระบวนการใช้เครื่องมือ วัดประเมินผลที่เหมาะสม	4.19	0.77	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด	4.19	4.67	0.11
2. สถานศึกษาประเมินผล การเรียนรู้เป็นการ ประเมินที่สอดคล้องกับ ความเป็นจริงสอดคล้อง กับความเป็นจริง โดยใช้ วงจรคุณภาพ	4.14	0.77	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด	4.14	4.74	0.14
3. การประเมินผลการ เรียนรู้เป็นกระบวนการที่ ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ	4.26	0.74	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	4.26	4.68	0.10
4. สถานศึกษาพิจารณา ความรู้ของผู้เรียนโดยใช้ การทดสอบด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	4.18	0.70	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด	4.18	4.64	0.11
โดยรวม	4.19	0.40	มาก	4.68	0.33	มากที่สุด			

จากตาราง 13 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการวัดผล
ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่
ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

0.74 สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 และสถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 และสถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้แก่ลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงสอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้วงจรคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.14$) ลำดับที่ 2 มี 2 ข้อ คือ สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสมและสถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.11$) และลำดับที่ 3 คือ การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.10$)

พูน ปณ จิต ชเว

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			D	I	$PNI_{modified}$
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
1. การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ	4.24	0.75	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	4.24	4.68	0.10
2. สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ	4.25	0.77	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	4.25	4.68	0.10
3. การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.23	0.76	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด	4.23	4.67	0.10
4. การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.23	0.76	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	4.23	4.68	0.11
โดยรวม	4.24	0.36	มาก	4.68	0.33	มากที่สุด			

จากตาราง 14 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 และการวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 และการวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47

ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้แก่ลำดับที่ 1 คือ การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.11$) ลำดับที่ 2 มี 3 ข้อ คือ การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ และการวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ($PNI_{modified} = 0.10$)

พูน ปรุ จิต ชเว

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ ด้านการนิเทศการศึกษา และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			D	I	$PNI_{modified}$
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
1. การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู	4.23	0.76	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด	4.23	4.78	0.13
2. การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กันโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ	4.17	0.72	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด	4.17	4.74	0.14
3. การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู	4.20	0.74	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด	4.20	4.77	0.14
4. การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ	4.18	0.71	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด	4.18	4.72	0.13
โดยรวม	4.19	0.39	มาก	4.75	0.28	มากที่สุด			

จากตาราง 20 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 และการนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กัน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนโดยใช้โดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 การนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กัน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และการนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45

ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ด้านการนิเทศการศึกษา เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 มี 2 ข้อ คือ การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กัน โดยใช้วงจรคุณภาพ และการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพของครู ($PNI_{modified} = 0.14$) ลำดับที่ 2 มี 2 ข้อ คือ การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู และการนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.13$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้โดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน โดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 10 ถึงตาราง 15

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามตอนที่ 3

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

1.1 ควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละชั้นและความต้องการของชุมชน

1.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล

-
- 1.3 ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถใช้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
- 1.4 ควรมีการปรับปรุงตามหลักสูตรแกนกลางและทันโลกปัจจุบัน ควบคู่กัน
กับหลักสูตรของโรงเรียน
- 1.5 ควรมีการทบทวนพัฒนาทุกๆปี
- 1.6 ควรมีการปรับเปลี่ยนทุกปีการศึกษา
- 1.7 ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
- 1.8 สถานศึกษาต้องปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสนใจ
ของผู้เรียน
- 1.9 ควรพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้
- 2.1 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ไม่หลากหลายเท่าที่ควร
- 2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนและน่าสนใจ
- 2.3 กระบวนการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับผู้เรียนยิ่งขึ้นใช้ได้จริง
- 2.4 ควรมี ICT ที่ทันสมัย รวดเร็ว และใช้ได้จริงลงสู่ผู้เรียน
- 2.5 ควรจัดสื่อเทคโนโลยีและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ
ผู้เรียน
- 2.6 ควรจัดให้ครบทุกด้าน
- 2.7 หาแนวทางจัดการเรียนที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ
ของเด็ก
- 2.8 การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการใช้สื่อที่
ทันสมัย
- 2.9 ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 3.1 ประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปต่อยอด
เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน
- 3.2 ควรยึดตามมาตรฐานการประเมินที่ดี
- 3.3 ควรเป็นไปตามบริบทของสภาพจริง
- 3.4 ควรมีการประชุมประชุมเพื่อพัฒนาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- 3.5 ควรปฏิบัติให้เป็นปัจจุบัน
- 3.6 สถานศึกษาต้องมีการวัดผล โดยการใช้การทดสอบที่หลากหลาย
เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

- 3.7 ควรมีการวัดและบันทึกพร้อมนำมาแก้ไข
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 4.1 การวิจัยสำคัญควรทำไม่ต้องเต็มรูปแบบก็ได้ เพียงให้ทราบสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหา แล้วพัฒนาในจุดที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้นต่อยอดได้
- 4.2 เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในทุกภาคเรียน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อยอด
- 4.3 ควรมีการวิจัยจริง ๆ จากสภาพที่เป็นอยู่ และสามารถนำมาวิจัยได้
- 4.4 การวิจัยควรนำไปใช้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง
- 4.5 ควรจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนา
- 4.6 สถานศึกษาควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหการเรียนรู้
- การสอนในชั้นเรียน
- 4.7 ควรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนปีละ 2 เล่ม เป็นอย่างน้อย
5. ด้านการนิเทศการศึกษา
- 5.1 เป็นอีกเรื่องที่ต้องดำเนินการ ไม่ว่าเรื่องระเบียบวินัยครูและด้านวิชาการครูต้องได้รับคำแนะนำหรือชมเชยเช่นเดียวกับอาชีพอื่น เพื่อการพัฒนาและความก้าวหน้าขององค์กร
- 5.2 ควรมีอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนและผู้เรียน
- 5.3 ควรมีการนิเทศเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ ครูจะได้มีบทบาทที่สำคัญและดูแลเอาใจใส่อย่างดีในการจัดการเรียนรู้
- 5.4 ควรจัดทำเป็นระบบและครูยอมรับผลการนิเทศ
- 5.5 ควรนิเทศปีการศึกษาละ 2 ครั้ง
- 5.6 นิเทศติดตามการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- 5.7 สถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตามเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของครู
- 5.8 ควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยได้นำทั้ง 5 ด้าน จากการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ จำนวน 3 แห่ง

ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในสัมมนาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลกิตติยา เลขที่ 31 หมู่ที่ 10 ถนนศรีสวัสดิ์ดำเนิน ตำบลตลาด อำเภอมะนัง จังหัดมหาราษารคาม สำนักงานศึกษาธิการจังหัดมหาราษารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจากการสัมมนาสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหัดมหาราษารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้ดังนี้

1.1 ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.1.1 ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

1.1.2 จัดให้มีการระดมความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน

1.1.3 เยี่ยมชั้นเรียน เพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

1.1.4 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.1.5 จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.2.1 วางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา

1.2.2 กำหนดสัดส่วนการเรียนรู้วิธีการสอนเวลาเรียนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

1.2.3 สร้างหลักสูตร/พัฒนา/ปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น จัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.3.1 ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3.3 จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน

1.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการพัฒนา

ดังนี้

1.4.1 จัดให้มีการประชุมกระบวนกรโดยใช้วงจรคุณภาพร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

1.4.2 จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึกายงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

1.4.3 จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1.5.1 จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย

1.5.2 จัดให้มีการนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดและการทำวิจัย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียน

1.5.3 จัดประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมในการจัดทำงานวิจัยและสามารถนำมาใช้ได้จริง

2. โรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม เลขที่ 253 ถนนริมคลองสมถวิล ตำบลตลาดอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจากการสัมภาษณ์สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้ดังนี้

2.1 ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1.1 ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

2.1.2 จัดให้มีการระดมความคิดเห็นและพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน

2.1.3 เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในการจัดกระบวนกรเรียนรู้

2.1.4 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน

2.1.5 จัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกระบวนกรเรียนรู้

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.2.1 วางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2.2 กำหนดสัดส่วนการเรียนรู้วิธีการสอนเวลาเรียนของการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

2.2.3 สร้างหลักสูตร/พัฒนา/ปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น จัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.3.1 ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.2 จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3.3 จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.4.1 จัดให้มีการประชุมหารือโดยใช้วงจรคุณภาพ ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และครูเพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

2.4.2 จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึกรายงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

2.4.3 จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

2.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.5.1 จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย

2.5.2 จัดให้มีการนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดและการทำวิจัยเพื่อพัฒนา

2.5.3 จัดประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมวิธีการ

3. โรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข เลขที่ 529 ถนนราษฎร์สามัคคี ตำบลปะหลาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจากการสัมภาษณ์สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพได้ดังนี้

3.1 ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1.1 ควรนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหอย่าง
จริงจัง

3.1.2 ควรให้บุคลากรเห็นความสำคัญในการนิเทศภายใน

3.1.3 ผู้บริหารและครูควรทำความเข้าใจในการนิเทศภายในให้ตรงกัน

3.1.4 ควรมีจัดทำเอกสารการนิเทศภายในให้เป็นปัจจุบัน

3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางให้ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา
หลักสูตรและนำไปใช้กับนักเรียน

3.2.2 วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและจัดทำโครงสร้าง
หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม

3.2.3 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.4 สถานศึกษาควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร

3.2.5 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภากาแฟล้อม กำหนดวิสัยทัศน์
ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาให้สอดคล้อง
กับวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2.6 นิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และ
ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.3.1 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ
ความถนัดของผู้เรียน ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การทำกิจกรรม การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง โดยการศึกษาผู้เรียนเป็น
รายบุคคล มีบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นระยะ 1 สัปดาห์ และ 1 เดือน

3.3.2 ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมี
ประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ

3.3.3 เร้าความตระหนักให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้เรียน
เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด
ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้
เทคโนโลยี ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.3.4 จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.3.5 โรงเรียนได้พัฒนาบุคลากรให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการส่งเข้ารับการอบรมในเทศ กำกับ ติดตาม

3.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.4.1 ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา การติดตามงานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

3.4.2 ควรมีการให้ผู้รับผิดชอบรายงานการปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ด้วยการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้

3.4.3 ควรให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบในเรื่องงานวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และมีการนิเทศ การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.4.4 ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น

3.4.5 ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.5.1 มีการพัฒนาระบบครูพี่เลี้ยงเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านการทำวิจัยสำหรับครูผู้สอน โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เรื่องการทำวิจัย

3.5.2 ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

3.5.3 สถานศึกษามีการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมสามารถนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยการส่งครูไปอบรมกับหน่วยงานเฉพาะด้านการทำวิจัย

3.5.4 มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด

3.5.5 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

3.5.6 การประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคี โดยเน้นเครือข่ายนักวิจัย ครูสภาอาจารย์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ

1. ด้านการนิเทศการศึกษา

จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาปรับปรุง การนิเทศภายในโรงเรียน เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการ เรียนรู้ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดยการสร้างวงจร คุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และศึกษางานวิจัยในการ พัฒนาหลักสูตร โดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมสถานศึกษาควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร นิเทศการใช้ หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริม บรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดให้มีการประเมินและปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน

4. ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู โดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา จัดให้มีการวัดและ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจัดบันทึกรายงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง กิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นด้วยวิธีการที่ หลากหลาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้ มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการทำวิจัยเชิงปฏิบัติ การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการทำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ตาราง 16 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ด้านการนิเทศการศึกษา	1. จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน 2. เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการตัดกระบวนการเรียนรู้ 3. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน 4. คำนวณผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง
ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	1. ผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สถานศึกษา 2. วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและศึกษางานวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม 3. สถานศึกษาควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร 4. นิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	1. ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ 2. จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน 3. จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น 4. จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	1. จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา 2. จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดบันทึก รายงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงานจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 4. ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	1. จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2. ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาพัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

ตาราง 16 (ต่อ)

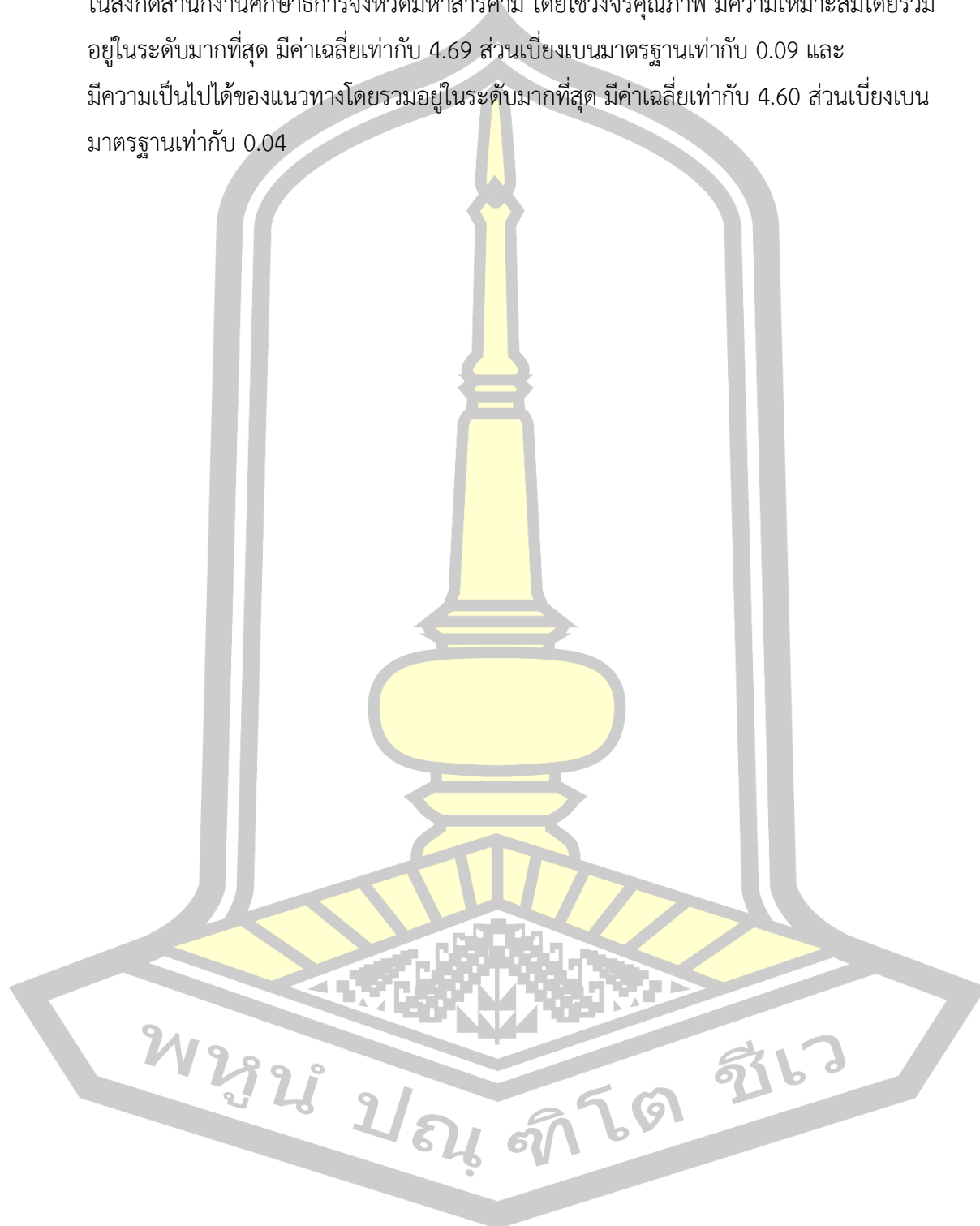
องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
	3. มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด 4. มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้วงจรคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน
ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
โดยใช้วงจรคุณภาพ

แนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนขนาดเล็กโดยใช้วงจร คุณภาพ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.75	0.28	มากที่สุด	4.75	0.18	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.68	0.18	มากที่สุด	4.55	0.11	มากที่สุด
3. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน	4.72	0.19	มากที่สุด	4.75	0.18	มากที่สุด
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.57	0.27	มากที่สุด	4.50	0.18	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	4.72	0.33	มากที่สุด	4.45	0.11	มากที่สุด
โดยรวม	4.69	0.09	มากที่สุด	4.60	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ มีความเหมาะสมโดยรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 และ
มีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.04

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเปิด ผู้วิจัยได้ทดลองนำ แบบสอบถามไปใช้กับประชากรที่คล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ใช้ความถี่

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียน เอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุดทุกด้าน

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วงจรคุณภาพ ได้แนวทางสรุปดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาควรร่วมกันวางแผนโดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจาก วิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นและศึกษางานวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมสถานศึกษาควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร ทำการนิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ เอกสารวิดิทัศน์ จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูโดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เน้นกระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการอบรมครูการทำวิจัย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างโดยใช้วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและ

ให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้
ในโรงเรียน มีการนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถนำมา
อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษามีประเด็นสำคัญจากการค้นพบในการศึกษาค้นคว้าตามองค์ประกอบ
ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ
กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ที่ว่าสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา
การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยใช้วงจรคุณภาพ จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและ
รายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม
รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ทฤษฎีการเรียนรู้ แบ่งเป็นทฤษฎีหลัก 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ
ทฤษฎีของกลุ่มมนุษย์นิยมและทฤษฎีผสมผสาน และสอดคล้องกับ รุจิรุ ภู่อาระ และจันทราณี
สงวนนาม (2545) ที่กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้
ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครู ซึ่งครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล
เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองรู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและ
มีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยรวมและรายข้อ
อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่เสนอว่า การวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและ

เพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและระดับชาติ

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม และ รายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิจรูญ (2544) ได้เสนอว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบถือเป็นการพัฒนาบุคลากร รูปแบบหนึ่งที่สามารถให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศทำงานร่วมกันและผู้นิเทศในเรื่องหนึ่ง อาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องหนึ่งได้ในทำนอง เดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวม พลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะ ต่างคนต่างทำ

2. ผลการวิเคราะห์ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในแต่ละ ลักษณะงาน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ครูได้เสนอแนวทางการพัฒนาว่าควรพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละชั้นและความต้องการของชุมชน มีการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานสากล เป็นหลักสูตรที่สามารถใช้กับผู้เรียนได้เป็น อย่างดี มีการปรับปรุงตามหลักสูตรแกนกลางและทันโลกปัจจุบัน ควบคู่กันกับหลักสูตรของโรงเรียน จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เหมาะสม กับผู้เรียน

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูได้เสนอแนวทางการพัฒนาว่าการจัดการ เรียนรู้ของ สถานศึกษาควรมี ICT ที่ทันสมัย รวดเร็ว และใช้ได้จริงลงสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาสื่อเทคโนโลยีและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน จัดกระบวนการ เรียนรู้ให้ครบทุกด้าน หาแนวทางจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก การจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการใช้สื่อที่ทันสมัย ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ครูได้เสนอแนวทางการพัฒนาว่า ประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปต่อยอดเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน จัดสอบประเมินเด็กทุกภาคเรียนเป็นตามมาตรฐานการประเมินที่ดี

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูได้เสนอแนวทางการพัฒนาว่า การวิจัยเป็นเรื่องสำคัญขาดไม่ได้ เพื่อให้ทราบสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหามาแล้วพัฒนาในจุดที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้นสามารถต่อยอดได้ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อยอด ควรมีการวิจัยจริง ๆ จากสภาพที่เป็นอยู่ และสามารถนำมาวิจัยและพัฒนาได้ การวิจัยควรนำไปใช้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง จัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาควรมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหการเรียนการสอนในชั้นเรียน มีวิจัยในชั้นเรียนปีละ 1 เล่ม

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ครูได้เสนอแนวทางการพัฒนาว่าควรนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไม่ว่าเรื่องระเบียบวินัยครูและด้านวิชาการ ครูต้องได้รับคำแนะนำหรือชมเชยเช่นเดียวกับอาชีพอื่น เพื่อการพัฒนาและความก้าวหน้าขององค์กร ควรมีการนิเทศเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ ครูจะได้มีบทบาทที่สำคัญและดูแลเอาใจใส่อย่างดีในการจัดการเรียนรู้ นิเทศติดตามการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตามเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือครู เป็นการพัฒนาคุณภาพของครู

3. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

สภาพปัจจุบันทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับ เฟิงพักต์ มิ่งวงธรรม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และในงานวิจัยของ อัทพร อูระงาม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่ การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน มักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญ ของผู้บริหารในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยสถานศึกษาได้มีการจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และยังมีการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู

4. ผลศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ สถานศึกษาควรร่วมกันวางแผนโดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจาก วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของ ชุมชนและท้องถิ่นและศึกษางานวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม สถานศึกษา ควรยึดโครงสร้างหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นขอบข่ายในการจัดทำหลักสูตร ทำการนิเทศการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพงศ์ ทับอินทร์ (2558) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วงจรคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการศึกษาพบว่า กำนาวงจรเดิมมีมาใช้ในการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของ นักเรียน โรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบ บริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความ รับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตลอดจนชุมชน มีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้าร่วมจัดการศึกษาและส่งบุตรหลานเข้าเรียน ในสถานศึกษา ตลอดจนสถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จัดการศึกษามีความมั่นใจและพึงพอใจใน คุณภาพของผู้จบการศึกษาที่รับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน

4.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิค

การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนา พัฒนาโดยใช้สื่อ เอกสารวิดิทัศน์ จัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา เอกนิพนธ์ และชุติมา มุสิกานนท์ (2561) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการแก้ปัญหา 3) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) สอนโดยบูรณาการผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างสัดส่วนสมดุลกัน 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน 6) จัดการเรียนการสอนทุกที่ทุกเวลา ให้ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาการ

4.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนควรจัดให้มีการประชุม

ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู โดยการสร้างวงจรคุณภาพ เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา จัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เน้นกระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐานด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็งพักต์ มิ่งวงธรรม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการประเมินผลของผู้เรียนการบริหารงานที่ดีจะสามารถพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนเพื่อการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา จัดให้มีการอบรมครู

การทำวิจัย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้เทคนิค SWOT พิจารณาถึงพื้นฐานสภาพปัญหา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาให้ตรงจุด มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยการกำหนดปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา ตุ่มคำ (2561)

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะปู้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA ผลการศึกษาพบว่า การวิจัยและพัฒนาตามกระบวนการทำให้ครูได้เกิด ความรู้ความเข้าใจ และสามารถตั้งปัญหาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนได้

4.5 ด้านการนิเทศการศึกษา จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างโดยใช้วงจร คุณภาพ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและ ให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียน มีการนำผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เกศรา ตุ่มคำ (2561) การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะปู้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ตามกระบวนการ PDCA ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ขั้นการวางแผน (Plan) การกำหนดเป้าหมายการนิเทศควรจัดลำดับความสำคัญของการนิเทศ ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Do) การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ขั้นการตรวจสอบ (Check) กำหนด กรอบการนิเทศควรมีการเก็บข้อมูลระหว่างนิเทศขั้นการปรับปรุงแก้ไข (Act) การปรับปรุงแก้ไขตาม ผลการนิเทศเพื่อการวางแผนการนิเทศครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรจัดอบรมโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศสถานศึกษามาให้ความรู้ ในการนิเทศสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ

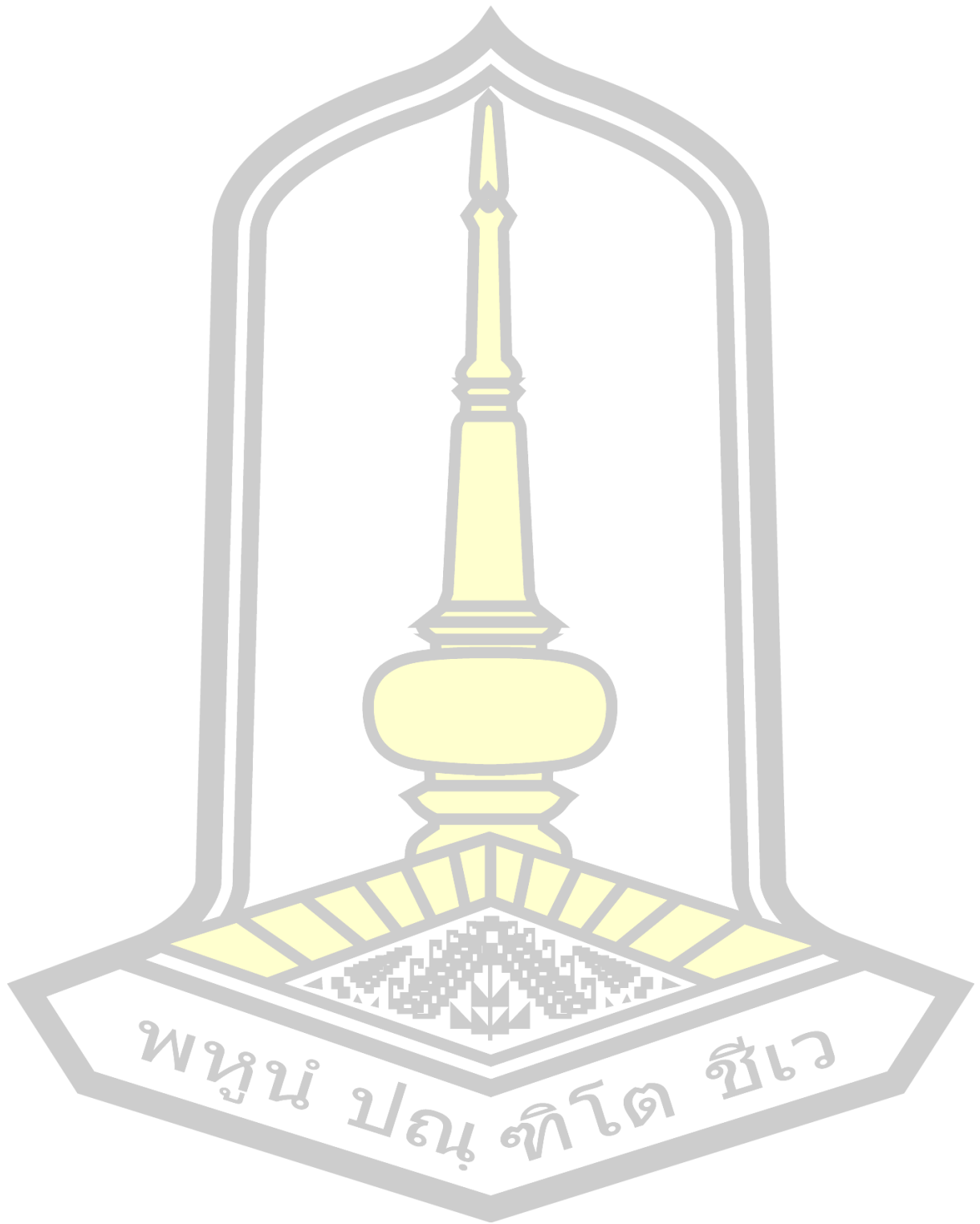
1.2 ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานด้านการนิเทศสถานศึกษา เพื่อเป็นฐาน ข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารงานโดยใช้กระบวนการคุณภาพ ด้านการนิเทศสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้การนิเทศสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการ คุณภาพ อย่างมีคุณภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 24 ก. หน้า 29-33. 16 พฤษภาคม 2550.

กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัททิปส์พับลิเคชั่น จำกัด.

กรมควบคุมโรค. (2563). หลักเกณฑ์และแนวทางการสอบสวนโรค กรณีโรคโควิด 19.

[ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.cdce.me/uploads/1/2/9/6/129674478>.

[สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม 2565].

กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). ศธ.สั่งสถานศึกษาทั่วประเทศ ทั้งรัฐและเอกชน ปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ

ป้องกันการแพร่ระบาดโควิด-19. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ

เรียนรู้. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

เกรียงไกร ปรีธรรมมิ่ง. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

เกศรา ตุ่มคำ. (2561). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะปู้ อำเภอสะเมิง

จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

จรัส นองมาก. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องและมีความสุข. กรุงเทพฯ :

ฟิสิกส์เซนเตอร์.

- ชนมณี ศิลาณกิจ และคณะ. (2563). รูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *Social Sciences Journal*, 10(1), 43-58.
- ชมพันธ์ ฤกษ์ชัย. (2540). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศ.
- ซัชวาล อรรถศรีศุภพัทธ์. (2555). *การทำงานให้มีประสิทธิภาพด้วย PDCA*. [ออนไลน์]. ได้จาก : www.ktbgslife.kgs.co.th [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม 2565].
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2547). *การนิเทศการสอนแบบใหม่*. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.
- ซารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศิลป์บรรณาการ.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). *การบริหารงานวิชาการ*. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). *บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ณัฐภา พวงธรรม. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*.
- ทิตนา แหมมณี. (2542). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อึ้ง บัศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา.
- ธีรพงศ์ ทับอินทร์. (2558). การใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. *NRRU Community Research Journal*, 9(2), 68-78.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- เบญจมาศ เจริญสุข. (2555). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ราฟการพิมพ์.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงษ์กร พูลสมบัติ. (2548). บทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). หลักการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- พรนภา เอกนิพนธ์ และชุตินา มุสิกานนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2541). เอกสารการสอนการบริหารงานวิชาการ. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2544). แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ บทบาทครูกับการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- เพ็งพัคตร์ มิ่งวงศ์ธรรม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2553). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภิญโญ สาร. (2519). *หลักการบริหารโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

ภิญโญ สาร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

มรกต วงเนตร. (2554). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนด้วยวงจรคุณภาพเดมมิ่ง ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

มุกดา อนุกานนท์. (2555). *การศึกษาพฤติกรรมการตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

รัตนา อนันตชาติ. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาใน อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

รุ่ง แก้วแดง. (2538). *รู้เ็นจึเนียริงระบราชการไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

รุจิร ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

รุจิร ภูสาระ. (2545). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

วรภัทร ภูเจริญ. (2541). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีดจำกัด.

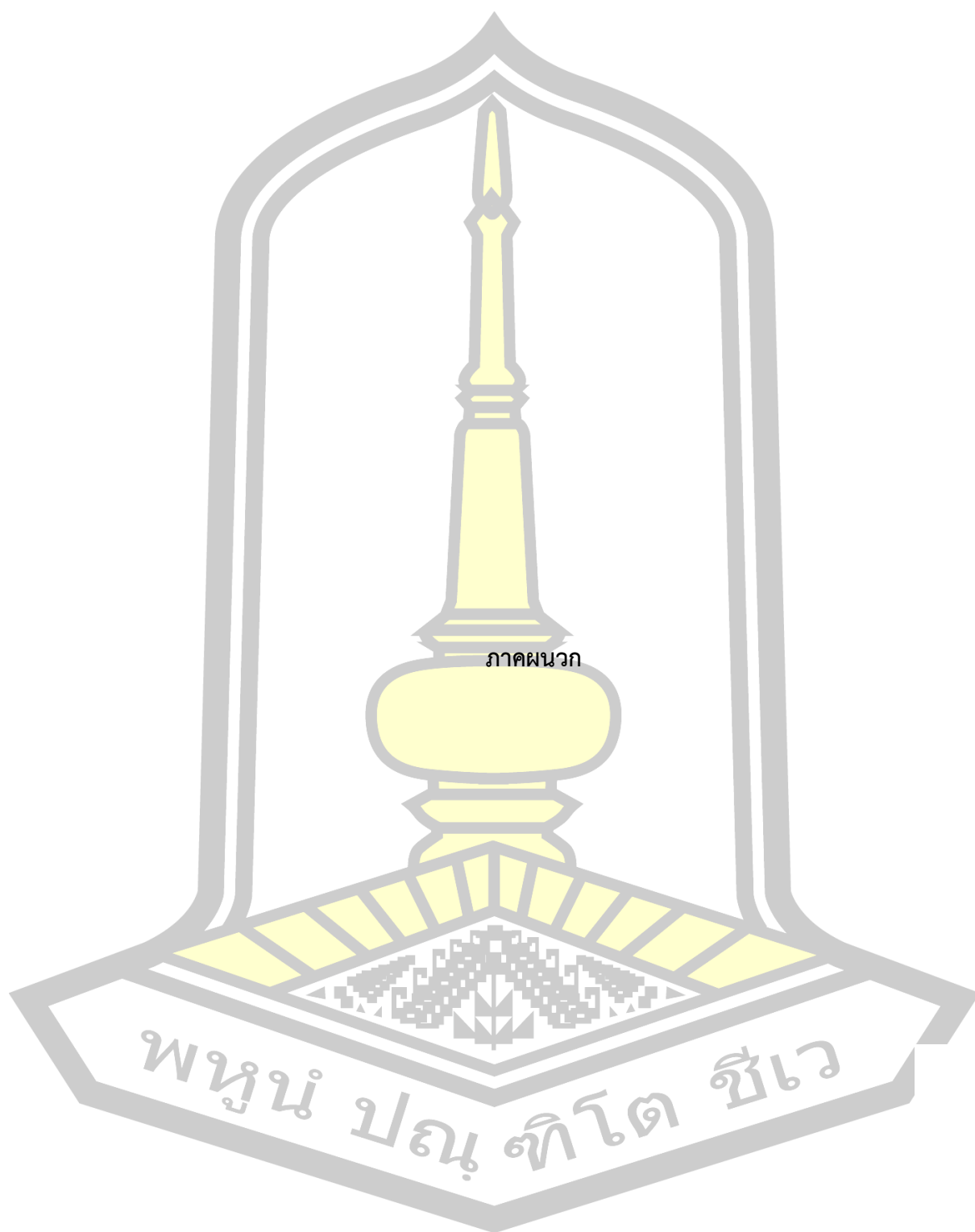
- วันชัย ผลสมบูรณ์. (2548). *ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิตร วรตบากร และสุพิชญา ธีระกุล. (2523). *การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*.
กรุงเทพฯ : ขนิษฐาการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *วิสัยทัศน์การศึกษา*. นนทบุรี : SR PRNTTNG LTMTED PARTNERSHIP
การพิมพ์.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2541). *การบริหารงานแบบคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เอเชียเพรส.
- วิบูลย์ คงมัน. (2548). *สภาพการบริหารงานเชิงคุณภาพตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหารหลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
อักษรการพิมพ์.
- วิไลพร อภิบาลศรี. (2551). *ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มเครือข่ายนครินทร์ อำเภอดอนนาคร* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง
เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระพล บดีรัฐ. (2543). *PDCA วงจรสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ : ประชาชน จำกัด.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. (2523). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สมจิต ไชยเชษฐ และคณะ. (2561). *การบริหารงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามวงจรคุณภาพ (PDCA)*. *Ganesha
Journal*, 14(1), 177-192, 2561.
- สมใจ ไชยโกฏ. (2553). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอ
สอยดาว* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมเดช สีแสง. (2542). *คู่มือปฏิบัติราชการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา*. ชัยนาท : เรียนดี.
- สมยศ นาวิการ. (2544). *การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชย์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สมาน ศรประสิทธิ์. (2548). *การศึกษาการบริหารโรงเรียนแกนนำและโรงเรียนเครือข่ายปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2547). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2554). *แนวทางการดำเนินงานตรวจสอบ ทบทวนระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สก.สค.ลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (เดิมฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม. (2560). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2560*. มหาสารคาม : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สิทธิรินทร์ วงษ์อ่อน. (2558). *การศึกษาค้นคว้าของภาวะผู้นำกระบวนการทำงานและการจัดการ บริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผล ในการบริหารงานโรงเรียนเอกชนเขตบางกะปิ*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่ : เดอะโนเลจัน เซนเตอร์.
- สุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ. (2544). *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรตยา รอดรัตน์. (2556). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *การบริหารงานวิชาการโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- หวน พินธุพันธ์. (2553). *การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ*. นนทบุรี : พินธุพันธ์การพิมพ์.

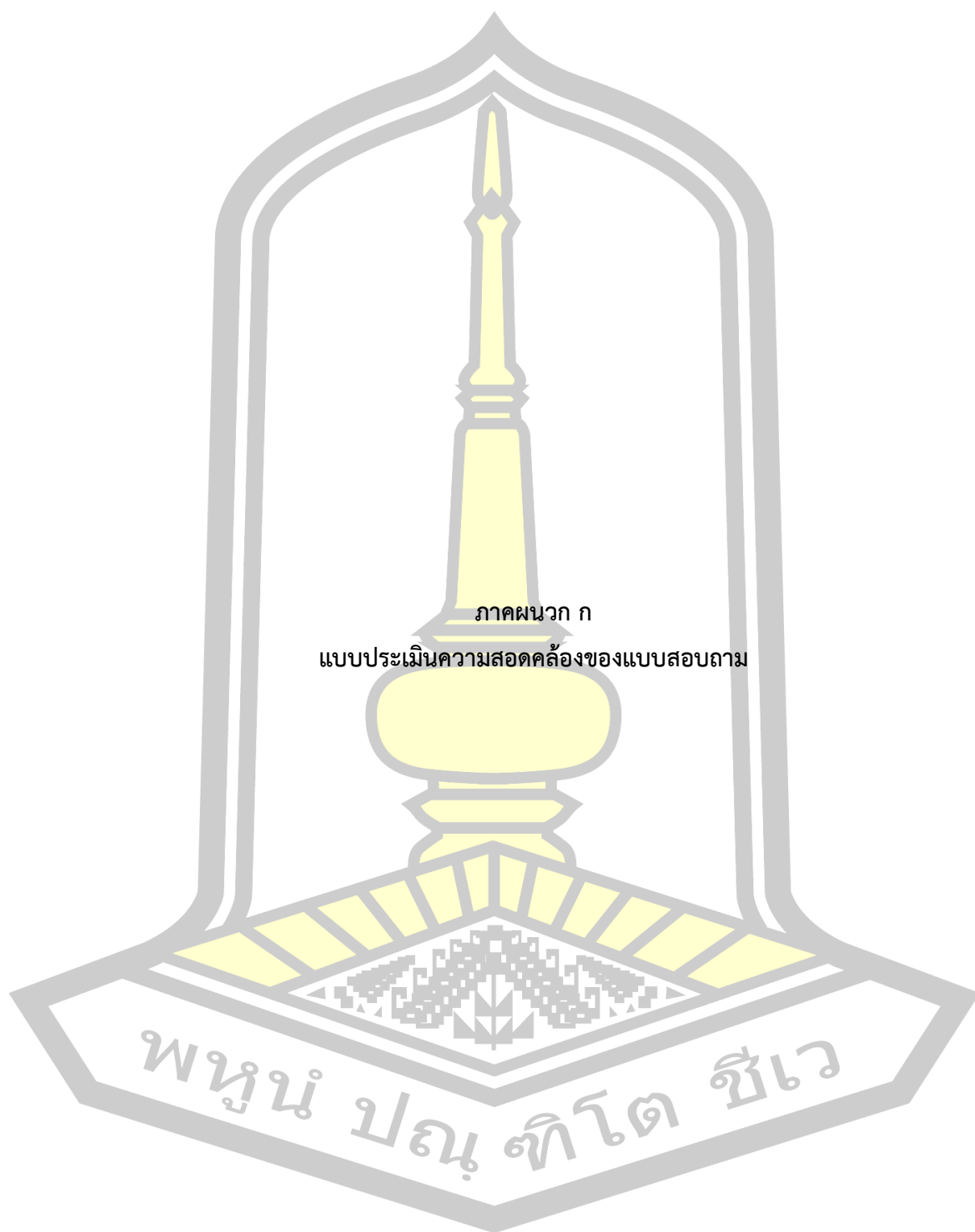
- องค์การ อินทรมพรรย์. (2545). *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัคร อูระงาม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- อุทัย ธรรมเดโช. (2531). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุการวิจัยในชั้นเรียน. ในเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครูเทศบาลและเมืองพัทยา*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น.
- Airasian, P. W. (1997). *Classroom assessment*. 3rd ed. New York : The McGraw-Hill.
- Backer, L. (2001). State Problem of Academic Administration in Primary school," *Dissertation Abstracts International*, 10(2), 123-132, December
- Caswell, H.L. and Campbell, D.S. (1935). *Curriculum development*. New York : American Book Company.
- Cherster, N.M. (2006). *An introduction to School administration: Selected reading*. New York : McMillan Company.
- Deming, W.E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA : Center for Advanced Engineering Study, Massachusetts Institute of Technology.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book.
- Harris, B.M. (1985). *Supervision Behavior in Education*. 2nd ed. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Hitoshi, K. (1996). *TQM Promotion Guide Book*. Tokyo : Japanese Standards.
- Joseph, K. (2012). Academic Optimism and Community Engagement in USA Schools. *Journal of Educational Management*, 26(5), 77-78, October–December.
- Kenneth, T. (2010). The Influence of School Architecture on Academic Achievement. *Journal of Educational Administration*, 38(4), 309-330, April-June.
- Kerlinger, F.N. (1986). *Foundations of behavioral research*. New York : Holt, Rinehart and Winston.

- Kitsakul, P. (2009). Development of Academic Administration within the PDCA Framework as Perceived By Administrators in Private Schools under the Office of Nonthaburi Educational Service Area 2. *Scholar: Human Sciences*, 1(1).
- Misty, M. (2007). Academic Optimism and Community Engagement in Urban Schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5), 556-568, February.
- Mycoted. (2004). *Plan Do Check Act (PDCA)*. [online]. Available from : <http://www.mycoted.com/creativity/techniques/pdca.php>. [accessed 16 July 2022].
- Oliva, P.F. (1992). *Development the Curriculum*. 3rd ed. New York : Harper Collins.
- Smith, E.D. (1961). *The Educator's Encyclopedia*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Smith, P.A. (2013). Academic Optimism and Student Achievement in Urban Elementary Schools. *Journal of Educational Administration*, 36(5), 683-702.
- Spears, H. (1967). *Improving the Supervision of Instruction*. New York : Prentice-Hall.
- Stoner, A.F. and Wankel, C. (1986). *Management*. 3rd ed. New Delhi : Prentice-Hill.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace and World.
- Thorndike, R.M. (1991). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. New York : Macmillan.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago : University of Chicago Press.
- UNESCO. (2002). Principle regional office for Asia and the Pacific. *Education in Asia and the Pacific*, 26(3), 66.

ภาคผนวก

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

มหาสารคาม

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. ขอความกรุณาให้ท่านพิจารณาว่า ข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ที่กำหนดให้สอดคล้องตรงตามนิยามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกำหนดเนื้อหาการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.5 การนิเทศการศึกษา

2. ขอความกรุณาให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- + 1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

นายณัฐชนน เสนาคูณ

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิยามคำศัพท์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

1. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
ขนาดเล็ก หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
ของการดำเนินงานบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายงาน
วิชาการได้ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
ให้ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการการวางแผนหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกทางการเรียน
การสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
และหลักการเรียนรู้ โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียน
และวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือพัฒนา
ผู้เรียนและทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือสร้างและชักจูงผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด
โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.3 การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการใช้เครื่องมือ
วัดการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน
โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การวิจัยในเชิง
ปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา
การเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมถึงกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้
ประโยชน์ได้ จึงเป็นวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วงจรคุณภาพ

2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู
เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยกระบวนการ
ทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ

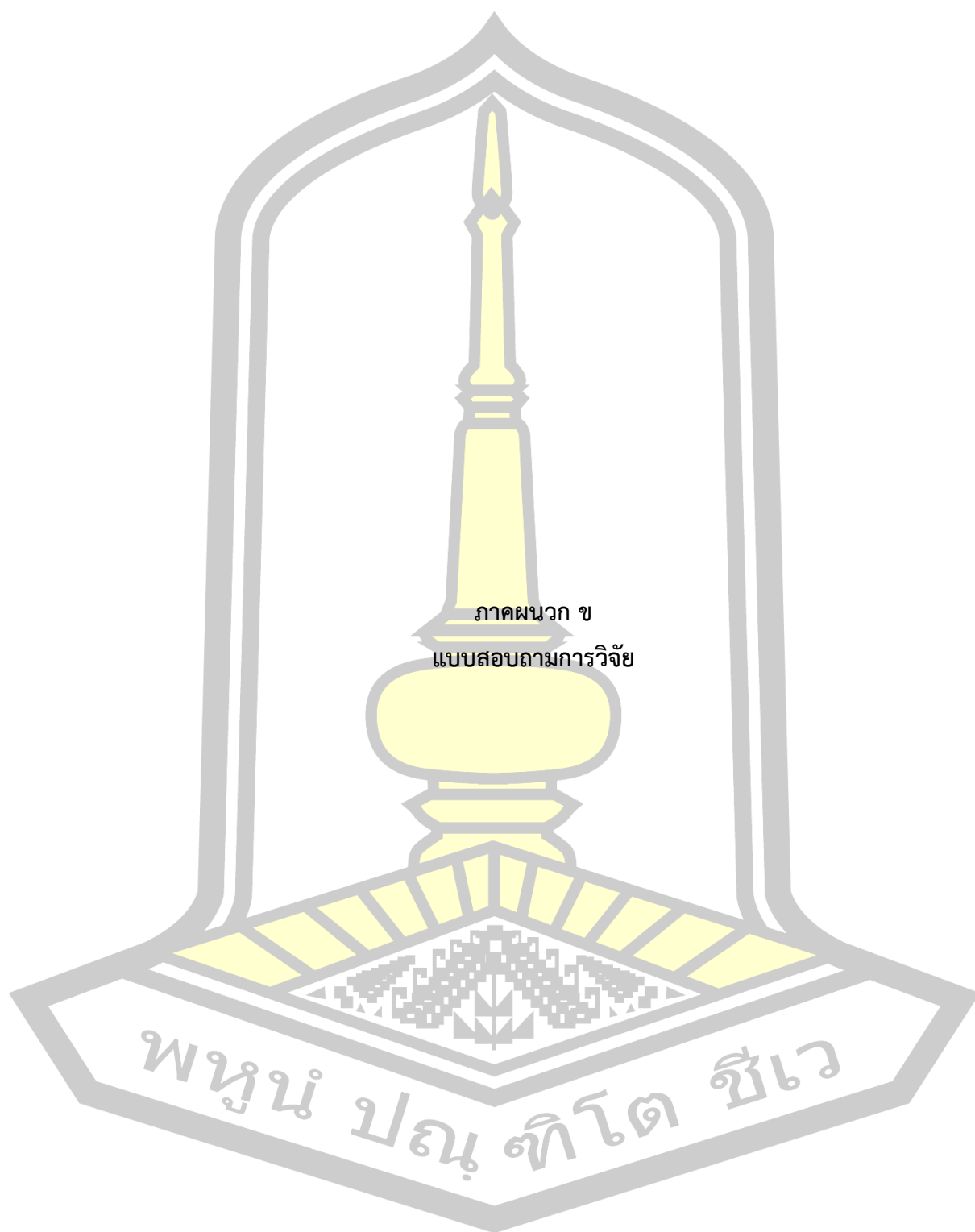
3. วงจรคุณภาพ หมายถึง การบริหารงานตามวงจรเดมมิง หมายถึง ระบบการบริหารที่มี
คุณภาพครบวงจร ซึ่งกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาแล้ววางแผนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด
เพื่อปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องและวางแผนพัฒนา โดยการบริหารงานหรือจัดระบบงานให้มี
ประสิทธิภาพเพื่อให้ผลผลิตที่ออกมาได้มาตรฐานตามเป้าหมาย

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการวงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม					
ข้อคำถาม		ระดับความสอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา					
1	สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ				
2	สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้				
3	สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ				
4	การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน				
ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
5	การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ				
6	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น				
7	การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนด				
8	กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ				

ข้อคำถาม		ระดับความ สอดคล้อง			ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านที่ 3 การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน					
9	สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม				
10	สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้วงจรคุณภาพ				
11	การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ				
12	สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย				
ด้านที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
13	การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ				
14	สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ				
15	การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับน่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้				
16	การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา				
ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา					
17	การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู				
18	การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กัน โดยใช้วงจรคุณภาพ				
19	การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู				
20	การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

รหัส

แบบสอบถาม

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทาง
การบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ
ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. การตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งการตอบ
แบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะคำตอบจาก
แบบสอบถามนี้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น
4. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะถือว่าสมบูรณ์ และ
สามารถนำไปประมวลผลได้
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ในครั้งนี้

นายณัฐชนน เสนาคูณ

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา
 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามสำหรับการวิจัย
 เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
 ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน
 สถานภาพ ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการของสถานศึกษา

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ
 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเต็มมิ่ง ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม**

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า
 2. โปรดใช้ดุลพินิจของท่านพิจารณาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ
 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามตามทัศนะของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ระดับความคิดเห็นโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 โดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ข้อที่	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้ วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา											
1	สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว ให้ดีขึ้น โดยใช้วงจรคุณภาพ										
2	สถานศึกษาใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของ การตัดสินใจและหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่ เหมาะสม จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้										
3	สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและ พัฒนา โดยใช้วงจรคุณภาพ										
4	การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนา ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน										
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้											
5	การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียน และวิธีการสอนของครูโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วงจรคุณภาพ										
6	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดี										
7	การพยายามที่จะช่วยเหลือและสร้างแรงจูงใจผู้เรียน ไปสู่เป้าหมายที่กำหนด										
8	กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายของหลักสูตรซึ่งครูต้องเข้าใจแนวคิดและ ผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ										
ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน											
9	สถานศึกษามีกระบวนการใช้เครื่องมือวัดประเมินผล ที่เหมาะสม										
10	สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินที่ สอดคล้องกับความเป็นจริงสอดคล้องกับ ความเป็นจริง โดยใช้วงจรคุณภาพ										

ข้อที่	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้ วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11	การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้พัฒนา คุณภาพผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ										
12	สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้ การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย										
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา											
13	การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการ แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ										
14	สถานศึกษาพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา การเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ										
15	การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ น่าเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ได้										
16	การวิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา										
ด้านการนิเทศการศึกษา											
17	การนิเทศเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครู										
18	การนิเทศเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่น ควบคู่กัน โดยใช้วงจรคุณภาพ										
19	การนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพของครู										
20	การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและ มีการวางแผน โดยใช้วงจรคุณภาพ										

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

---

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

---

3. ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

---

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

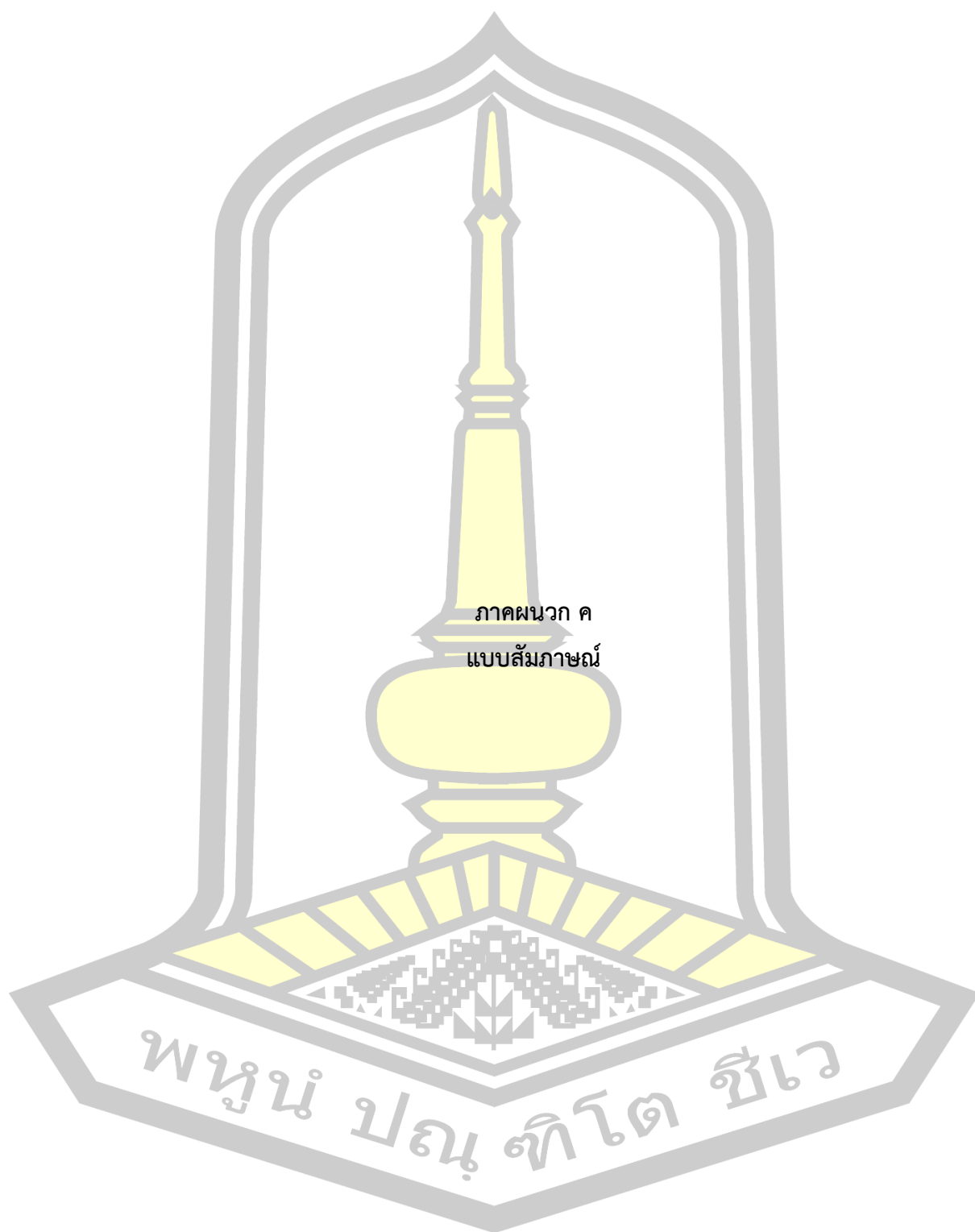
5. ด้านการนิเทศการศึกษา

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

พูน ปลูก ปลูก ชีวะ

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความเห็นของท่านเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดเนื้อหาตามลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา
2. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อหรือความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายณัฐชนน เสนาคูณ

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 098-102-4706

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ – สกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. ชื่อสถานศึกษา.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษาแห่งนี้.....ปี

เรื่องสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน

ผู้สัมภาษณ์ : นายณัฐชนน เสนาคูณ

สถานที่สัมภาษณ์ : .....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เริ่มการสัมภาษณ์ : เวลา.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ : เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันด้านการบริหารงานวิชาการของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. สถานศึกษาของท่านมีปัญหาหรืออุปสรรคด้านการบริหารงานวิชาการหรือไม่ ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. สถานศึกษาของท่านใช้แนวทาง รูปแบบ หรือวิธีการใด ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

4. ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน พบว่า

4.1 ด้านการนิเทศการศึกษา ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การนิเทศ เป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนา ประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

4.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัย และพัฒนา ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

4.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ท่านมีความเห็นว่า ควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

4.4 ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ สถานศึกษาพิจารณาความรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

4.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การวิจัยในเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสดงวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนท่านมีความเห็นว่าควรดำเนินการพัฒนาประเด็นนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

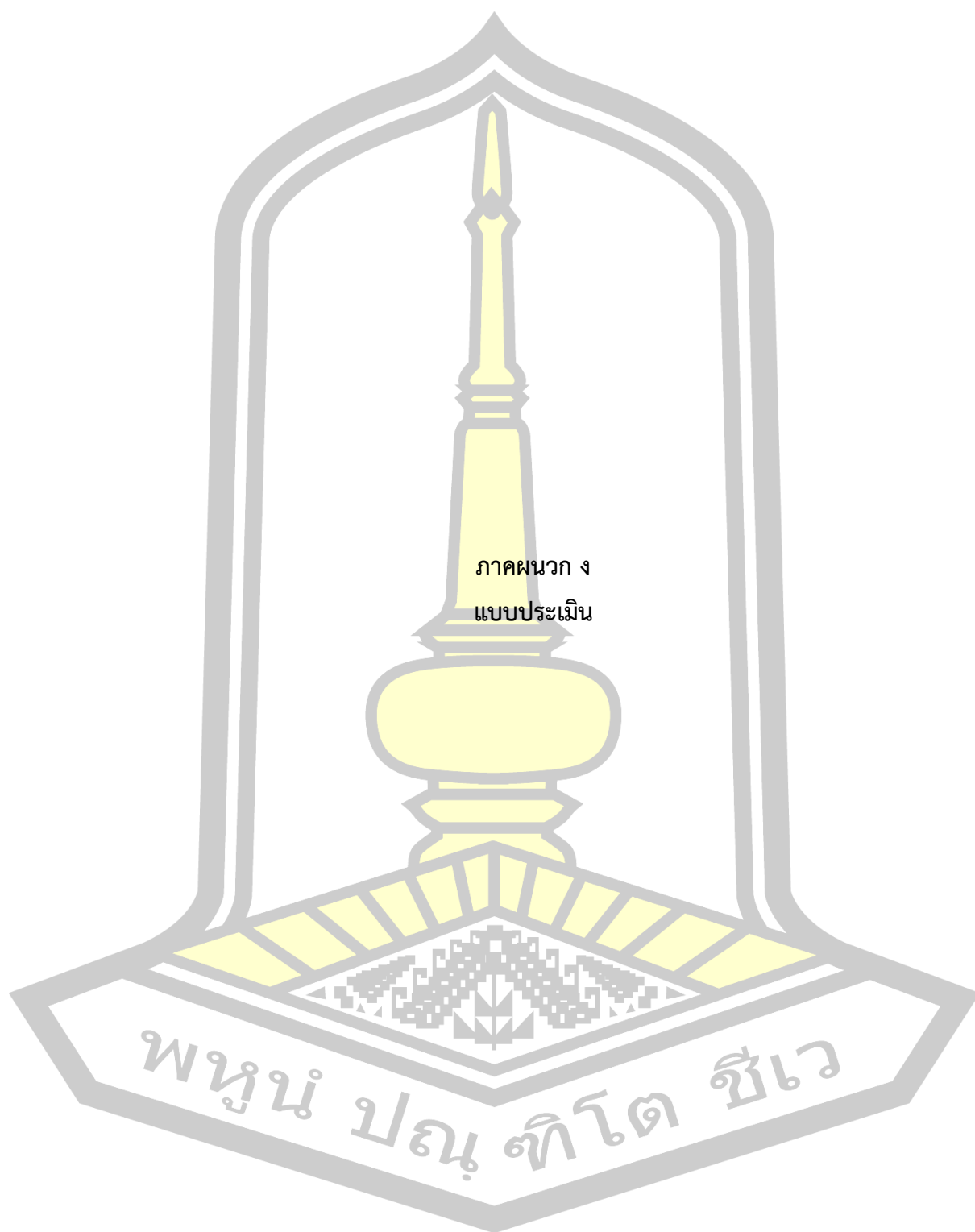
.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา

คำอธิบาย

1. แบบประเมินนี้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
2. แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีคะแนนความคิดเห็นในแต่ละระดับเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ มีสเกลที่คำนวณจากคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ แปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ระดับ 4 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้มาก

ระดับ 3 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้ปานกลาง

ระดับ 2 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้น้อย

ระดับ 1 หมายความว่า รายงานนั้นมีความเหมาะสม/มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

[illegible]

[illegible]

ข้อที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16	มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยกาหนด ปฏิทินการทำงานร่วมกัน เพื่อหาแนวทางใน การปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป										
ด้านการนิเทศการศึกษา											
17	จัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้าง วงจรคุณภาพ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศ ภายในโรงเรียน										
18	เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้ คำแนะนำในด้านการดัดกระบวนกรเรียนรู้										
19	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียน การสอนในโรงเรียน										
20	ควรมีผลการนิเทศไปใช้วางแผนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

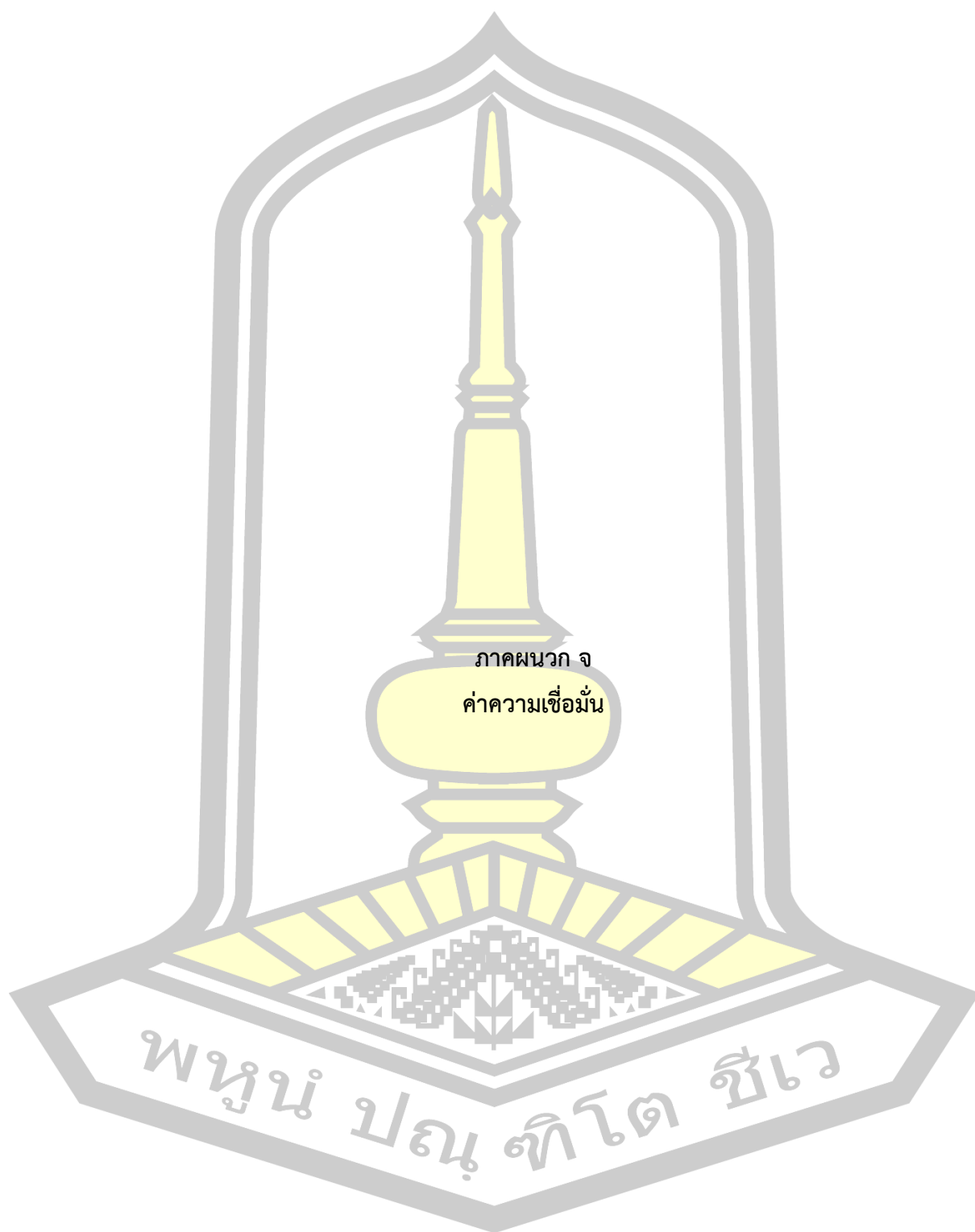
.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

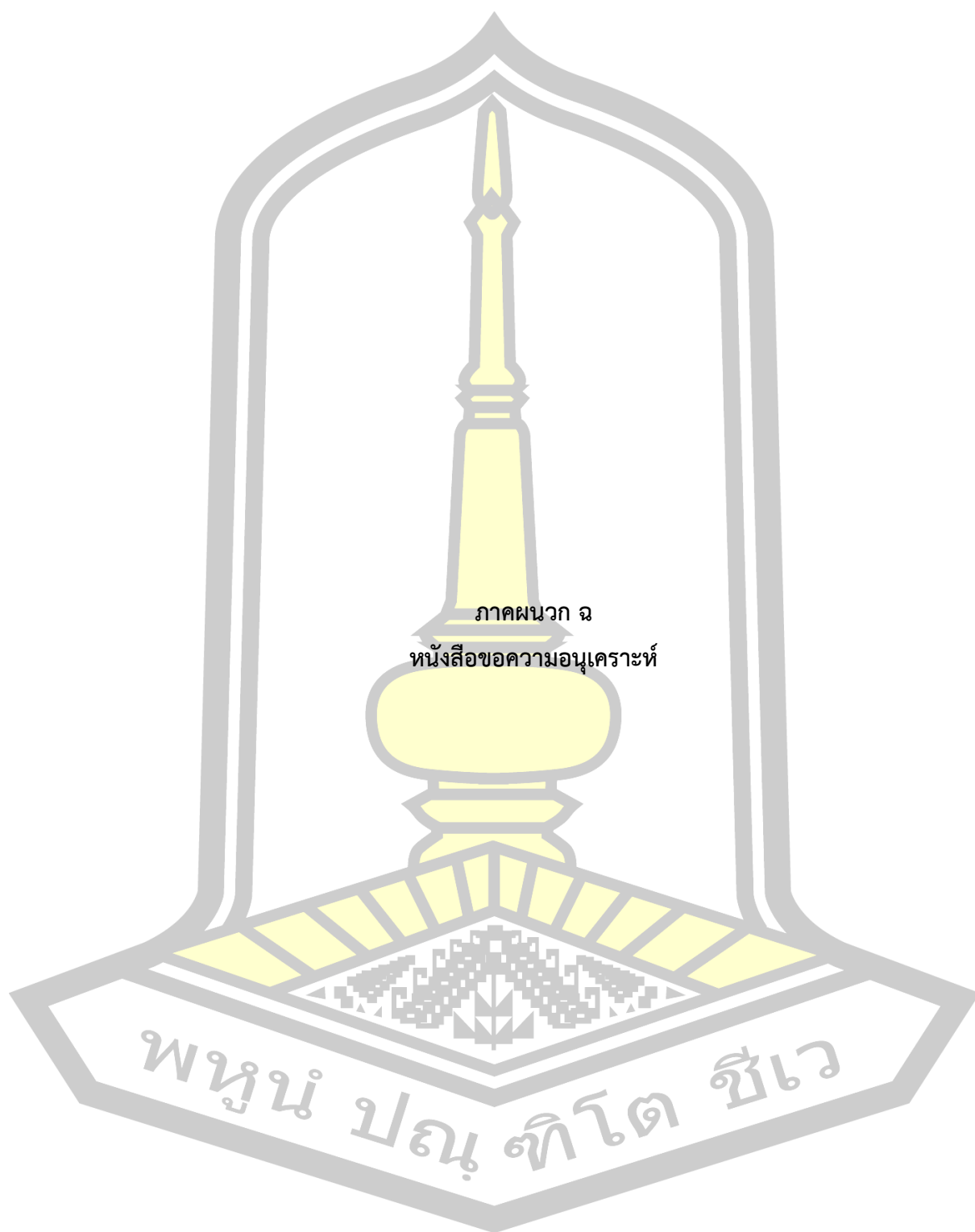

ตาราง 18 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มหาสารคาม

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน
1	0.957
2	0.955
3	0.953
4	0.952
5	0.951
6	0.950
7	0.948
8	0.947
9	0.946
10	0.945
11	0.944
12	0.943
13	0.943
14	0.943
15	0.942
16	0.942
17	0.942
18	0.942
19	0.942
20	0.942

ตาราง 19 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา
 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชน
 ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์
1	0.950
2	0.948
3	0.946
4	0.944
5	0.942
6	0.940
7	0.939
8	0.937
9	0.936
10	0.934
11	0.933
12	0.932
13	0.932
14	0.930
15	0.930
16	0.930
17	0.929
18	0.930
19	0.930
20	0.930

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกิตติยา

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุสุข

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเกียรติขจรวิทยา

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกลางโกสุม

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจอนวิทยกุล

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4254

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิบูลย์

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายณัฐชนน เสนาคูณ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4258

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสุอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ม.น. จ. ๖๖

ที่ อว 0605.5(2)/ว4258

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกิตติยา

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4258

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2) /

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน รศ. ดร. ธรรณ นามวรรณ (หนังสือภายใน)

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนว
ทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง(PDCA)ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศ.ม. การบริหารและพัฒนา
การศึกษา โดยมี รศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี
ประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4384

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายโจระพันธ์ สายบัว

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4384

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายศักดิ์สิทธิ์ เกษวงษา

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4384

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายสงหวัง อ่อนราฎ

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

ที่ อว 0605.5(2)/ว4384

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวรินธร กายขุนทด

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0981024706

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ อว 0605.5(2) /

วันที่ 30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายโจระพันธ์ สายบัว (หนังสือภายนอก)

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว4385 วันที่ 30 สิงหาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ

ด้วย นายณัฐชนน เสนาคูณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกไว้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายณัฐชนน เสนาคูณ
วันเกิด	วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2540
สถานที่เกิด	อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 162 หมู่ที่ 11 ตำบลกุดปลาตุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44160
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รองผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลนุราชูชาติ เลขที่ 26 หมู่ที่ 14 ตำบลกุดปลาตุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44160
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2563 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2566 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัโต ชีเว